

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541

ข้อบังคับการประชุมของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2539

ข้อบังคับการประชุมของรัฐธรรมนูญ

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

**ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541**

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541

ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539

**ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540**

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541

ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539

ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540

ปีที่พิมพ์
จำนวนหน้า
พิมพ์ครั้งที่ 2

พฤษภาคม 2542

203 หน้า

จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม

จัดทำโดย

กองการประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 2441 323-4

พิมพ์ที่

กองการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท

แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 2460020

สารบัญ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540	3
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541	65
ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541	93
ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539	155
ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540	199

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. 2540

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 159 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า " ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 "

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

ข้อ 4 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด 1

การเลือกประธานสภาและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

เลือก
ประธานสภา

ข้อ 5 การเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม

เลือกรอง
ประธานสภา

ข้อ 6 การเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ 5 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาสองคน ให้เลือกรองประธานสภาคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สอง

*ข้อ 5 วรรคสอง ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 3 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

ข้อ 7 เมื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภาได้แล้วให้ เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว เพื่อ นำความขึ้นกราบบังคมทูล

แต่งตั้ง
ประธานและ
รองประธาน

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภา แล้ว ให้เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการ ไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบด้วย

หมวด 2

อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และหน้าที่ของเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

- ข้อ 8 ประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- (1) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
 - (2) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
 - (3) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาตลอดถึงบริเวณ
ของสภา
 - (4) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

อำนาจหน้าที่
ประธาน

- (5) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการสภา
- (6) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

อำนาจหน้าที่
รองประธาน

ข้อ 9 รองประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

เมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้ารองประธานสภาคนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา

อำนาจหน้าที่
เลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร

- ข้อ 10 เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- (1) นัดประชุมสภา และคณะกรรมการธิการ
 - (2) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาและที่ประชุมคณะกรรมการธิการเข้าปฏิบัติหน้าที่
 - (3) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

- (4) *รับผิดชอบการทำรายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
- (5) ยินยอมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (6) รักษาสรพเอกสารของสภา
- (7) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้
- (8) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- (9) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

*ข้อ 10 (4) ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 4 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

หมวด 3
การประชุมสภา
ส่วนที่ 1
วิธีการประชุม

ประชุมเปิดเผย

ข้อ 11 การประชุมเปิดเผย ให้นุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้ และให้ประธานสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและหรือโทรทัศน์ หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ประชุมลับ

การประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุมเท่านั้น

กำหนดวันประชุม

ข้อ 12 ให้มีการประชุมครั้งแรกภายในสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของรัฐสภา

การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามมติที่สภากำหนดไว้ แต่ประธานสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้ ถ้าเห็นว่าไม่มีเรื่องที่เหมาะสมจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษให้เรียกประชุมได้

ข้อ 13 การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอก การนัดประชุม
นัดในที่ประชุมแล้ว จึงให้ทำหนังสือแจ้งเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะ
นัดเร็วกว่านั้นก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ 14 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไป ส่งระเบียบ
พร้อมกับหนังสือนัดประชุม ถ้าประธานสภาเห็นว่าจำเป็นหรือสมควรจะให้ วาระการ
ส่งเพิ่มเติมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ประชุม

- *ข้อ 15 การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้ จัดระเบียบ
วาระการ
ประชุม
- (1) กระทู้ถาม
 - (2) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
 - (3) รับรองรายงานการประชุม
 - (4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
 - (5) เรื่องที่ค้างพิจารณา
 - (6) เรื่องที่เสนอใหม่
 - (7) เรื่องอื่น ๆ

*ข้อ 15 วรรคหนึ่งความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 5 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) และให้ใช้ความใหม่ แทน
ดังที่พิมพ์ไว้

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับ
 ใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้ แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมการ
 พิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่อง ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ
 เรื่องใดเป็นเรื่องด่วนไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุม ก็ให้
 ประธานสภาพิจารณาและอาจจัดให้ตามที่คณะรัฐมนตรีขอ

ลงชื่อก่อนเข้า
 ประชุม

ข้อ 16 ให้มีสมุดวางไว้สำหรับสมาชิกมาประชุมลงชื่อก่อนเข้า
 ประชุมทุกครั้ง

องค์ประชุม

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
 จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถาม ถ้ามี
 สมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้
 เมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งในที่ที่กำหนดไว้

เมื่อมีสมาชิกเข้าประชุมครบองค์ประชุมแล้ว ให้ประธานดำเนินการ
 ประชุมได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนขึ้นจนกว่าประธาน
 ได้นั่งลงแล้ว

ไม่ครบ
 องค์ประชุม

ข้อ 17 เมื่อพ้นกำหนดประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว สมาชิก
 ยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปได้

ข้อ 18 เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุมให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุด ซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกตั้งประธานสภาและรองประธานสภาตามข้อ 5 และข้อ 6 หรือเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้นในกรณีในที่ประชุมต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น

ประธาน
ชั่วคราวและ
ประธาน
เฉพาะคราว

ในการเลือกประธานเฉพาะคราว ให้นำความในข้อ 5 มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนให้กระทำตามข้อ 68 (1)

ข้อ 19 การประชุมสภาให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

พิจารณา
ตามลำดับ
ระเบียบวาระ
การประชุม

ข้อ 20 ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม ให้ยกมือขึ้นพันศิริชะ เมื่อประธานอนุญาตแล้ว จึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น

การกล่าว
ถ้อยคำใน
ที่ประชุม

ข้อ 21 ถ้ารัฐมนตรีขอแถลง หรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุม ให้ประธานพิจารณาอนุญาต

รัฐมนตรีแถลง
ต่อที่ประชุม

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ ถ้าเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

ประธาน
ขอปรึกษา
ที่ประชุม
ในเรื่องใดๆ

ข้อ 22 ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมในปัญหาใด ๆ
สิ่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร
ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยมิได้สั่งอย่างใด และไม่มีรองประธาน
ปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม

รายงานการ
ประชุมสภา

ข้อ 23 รายงานการประชุมสภา เมื่อคณะกรรมการพิจารณา
เปิดเผยรายงานการประชุมลับและตรวจรายงานการประชุมตรวจแล้ว
ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้สามฉบับ ณ สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้

รายงานการประชุมสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม
ที่ลาการประชุมและที่ขาดการประชุม

แก้ไขเพิ่มเติม
รายงานการ
ประชุม

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมสภาดังกล่าวให้ตรง
ตามที่เป็นจริง โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการ
ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิ
จะยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ 24 รายงานการประชุมสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อ
ให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการ
แก้ไขเพิ่มเติมเองหรือโดยสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภา
พิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการจะต้องแถลงต่อ
ที่ประชุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ 25 เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมสภาครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รับรองรายงาน
การประชุม

รายงานการประชุมสภาที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงานการประชุมสภาที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภาสิ้นสุดลง ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรบันทึกเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

ข้อ 26 สภาอาจมีมติให้จดยรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้

รายงาน
การประชุมลับ

ข้อ 27 การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของสภา

เปิดเผยรายงาน
การประชุมลับ

ข้อ 28 สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้

ห้ามโฆษณา
ข้อความ

*ข้อ 28 ทวิ ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์อันอาจเป็นสาเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย เมื่อบุคคลนั้น

*ข้อ 28 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยข้อ 6 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

ร้องขอภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่มีการร้องขอ

หลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการร้องขอ และการโฆษณาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

การจัดพิมพ์
รายงานการ
ประชุมสภา

ข้อ 29 ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดพิมพ์รายงานการประชุมสภาขึ้นเป็นเล่ม เว้นแต่รายงานการประชุมลับที่มีได้มีมติของสภาให้เปิดเผย และข้อความที่ห้ามโฆษณา

การจัดทำ
บันทึกการ
ออกเสียง
ลงคะแนน

*ข้อ 29 ทวิ ภายใต้บังคับข้อ 69 ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยประกาศบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้

*ข้อ 29 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยข้อ 7 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

ส่วนที่ 2

การเสนอญัตติ

ข้อ 30 ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา และต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

การเสนอญัตติ

*ข้อ 31 ยกเลิกหมดทั้งข้อ

**ข้อ 32 ญัตติตามมาตรา 185 มาตรา 186 และมาตรา 313 ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

ญัตติที่ไม่ต้องมีผู้รับรอง

*ข้อ 31 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 8 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

**ข้อ 32 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 9 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

ญัตติขอให้
สภามีมติให้
รัฐมนตรีเข้า
ร่วมประชุม

*ข้อ 32 ทวิ ญัตติขอให้สภามีมติให้รัฐมนตรีผู้ใดเข้าร่วมประชุมในเรื่องใด ในที่ประชุมสภาตามมาตรา 210 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติขอให้สภามีมติ
กรณีสืบหาเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่ของ
สภาผู้แทนราษฎร

**ข้อ 33 ญัตติขอให้สภามีมติว่ากรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 266 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติขอ
ให้สภาตั้ง
คณะกรรมการ
พิจารณา
กิจการใด ๆ

***ข้อ 34 ญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการหรือขอให้คณะกรรมการสามัญคณะใดคณะหนึ่งกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาตามมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

*ข้อ 32 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยข้อ 10 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

**ข้อ 33 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 11 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

***ข้อ 34 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 12 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

ข้อ 35 ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือมีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือในทางใด ๆ ก็ตาม หรือในอันที่จะขจัดเหตุใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง จะเสนอญัตติด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาก่อนการด่วนก็ได้

ญัตติด่วน

ญัตติด่วนต้องไม่มีลักษณะทำนองเดียวกับกระทู้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สภาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 36 ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าญัตติใดเป็นญัตติด่วนหรือไม่ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้เสนอญัตติทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น

ประธานสภา
วินิจฉัยญัตติ

ญัตติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่ามีได้เป็นญัตติด่วน ให้ประธานสภาดำเนินการต่อไป ตามข้อ 39

ข้อ 37 ให้ประธานสภาบรรจุญัตติด่วนเข้าระเบียบวาระการประชุมในโอกาสแรก ในการนี้จะบรรจุเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมที่จัดไปแล้วก็ได้

การบรรจุ
ญัตติด่วน

ข้อ 38 ญัตติที่จะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ต้องเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติและปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ญัตติที่จะใช้
บังคับเป็น
กฎหมาย

บรรจุนิติเข้า
ระเบียบวาระ

ข้อ 39 ภายใต้บังคับข้อ 37 และ ข้อ 38 ให้ประธานสภา
บรรจุนิติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่
รับญัตตินั้นตามลำดับที่ยื่นก่อนหลัง กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันใน
สมัยประชุม

ญัตติที่ไม่ต้อง
เสนอล่วงหน้า
หรือเป็น
หนังสือ

- ข้อ 40 ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ
- (1) ขอให้ปรึกษาหรือพิจารณาเป็นเรื่องด่วน
 - (2) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม
 - (3) ขอให้ลงมติตามข้อ 26 หรือข้อ 28
 - (4) ญัตติในข้อ 41 ข้อ 68 ข้อ 69 ข้อ 100 หรือข้อ 136
 - (5) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ญัตติที่เสนอ
ได้ในขณะที่ที่
ประชุมกำลัง
ปรึกษาหรือ
พิจารณาญัตติ
อื่นอยู่

- ข้อ 41 เมื่อที่ประชุมกำลังปรึกษาหรือพิจารณาญัตติโดยอยู่
ห้ามเสนอญัตติอื่น นอกจากญัตติต่อไปนี้
- (1) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใช้ร่างพระราชบัญญัติ
 - (2) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน
ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน
 - (3) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา
หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น
 - (4) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

- (5) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา
- (6) ขอให้ปิดอภิปราย
- (7) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา

ญัตติตาม (3) (5) (6) หรือ (7) เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ 42 ญัตติตามข้อ 41 (6) และ (7) ห้ามผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ 43 ญัตติตามข้อ 41 (7) ห้ามเสนอในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 44 ในกรณีที่ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณาให้ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

ญัตติเดิมตกไป

ข้อ 45 ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ สมาชิกผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น

การเสนอและรับรองญัตติ

ข้อ 46 ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิญญูมือขึ้นพันศีรษะ

ข้อ 47 ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วหากผู้เสนอญัตติจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือถอนญัตติ หรือผู้รับรองจะถอนการรับรองญัตตินั้นจะต้องได้รับความยินยอมของที่ประชุม

การแก้ไขเพิ่มเติมหรือถอนญัตติ

- การถอนและ
แก้ไขเพิ่มเติม
คำแปรญัตติ
- ข้อ 48 การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอ
แก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ
- ข้อ 49 ภายใต้บังคับข้อ 47 การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกัน
เสนอญัตติจะกระทำมิได้
- กรณีที่ญัตติ
หรือคำ
แปรญัตติใด
ตกไป
- ข้อ 50 ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว
ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม หรือผู้เสนอญัตติหรือ
ผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุม โดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย
ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป
- การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา
- ข้อ 51 ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่น
เดียวกันขึ้นเสน่อีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ญัตติที่ยังมิได้มีการ
ลงมติ หรือญัตติที่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการ์ณ
ได้เปลี่ยนแปลงไป
- การนำญัตติ
ออกจาก
ระเบียบวาระ
- ข้อ 52 ญัตติใดที่ประธานสภาพิจารณาเห็นว่าเหตุการ์ณได้
เปลี่ยนแปลงไปประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากระเบียบวาระการประชุมได้
เมื่อได้รับความยินยอมของผู้เสนอญัตติ แล้วแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ส่วนที่ 3

การอภิปราย

ข้อ 53 ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคนให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

ผู้มีสิทธิ
อภิปรายก่อน

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น หรือสมาชิกหรือกรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ข้อ 54 เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้วการอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายใน
ลำดับต่อไป

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่ค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับและมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ 55 ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

กรณีมีผู้ขอ
อภิปราย
หลายคน

ลักษณะ

การอภิปราย

ข้อ 56 การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็น หรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมฟังโดยไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำวัตถุใดๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม เว้นแต่ประธานสภาจะอนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

หยุดอภิปราย

ข้อ 57 ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้

การประท้วง

ข้อ 58 สมาชิกผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับให้ยื่นและยกมือขึ้นพันศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจงแล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปราย พาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

ถอนคำพูด

ข้อ 59 ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้ เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ 58

ข้อ 60 การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

ยุติการอภิปราย

(1) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(2) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย

(3) ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ข้อ 61 ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกัน

การปิดอภิปราย

พอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ 62 เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่

อภิปรายสรุป

ที่ประชุมจะต้องลงมติในเรื่องนั้น จึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งมีสิทธิอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมจะลงมติ

เมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

ข้อ 63 ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ

อนุญาตให้

ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของรัฐมนตรีก็ได้

บุคคลใดๆ
ชี้แจงข้อเท็จจริง

ข้อ 64 ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น

อำนาจประธาน

ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันที

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับ ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

*ข้อ 67 ทวิ การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา 156 ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา 202 ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยการลงคะแนนเปิดเผย

การออกเสียง
ลงคะแนนเลือกหรือ
ให้ความเห็นชอบ
บุคคลใดๆ

**ข้อ 68 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

การออกเสียง
ลงคะแนนเปิดเผย

(1) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(2) ชุบบัตรออกเสียงลงคะแนน โดยให้สมาชิกเขียนเรื่องที่จะลงมติและลงลายมือชื่อในบัตรที่จัดไว้

*ข้อ 67 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยข้อ 14 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

**ข้อ 68 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 15 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

ผู้เห็นด้วยให้ใช้บัตรสีน้ำเงิน

ผู้ไม่เห็นด้วยให้ใช้บัตรสีแดง

ผู้ไม่ออกเสียงให้ใช้บัตรสีขาว

แล้วส่งมอบให้เจ้าหน้าที่รับบัตรเมื่อถึงคราวออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น ๆ เพื่อรวมส่งผู้ตรวจนับคะแนนต่อไป

(3) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคน ตามวิธีที่ประธานกำหนด

(4) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้น ให้ใช้วิธีตาม (1) จะใช้วิธีตาม (2) (3) หรือ (4) ได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ 74

การออกเสียงลงคะแนนตาม (2) หรือ (3) ให้ประธานเชิญสมาชิกห้าคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

การออกเสียง
ลงคะแนนลับ

*ข้อ 69 การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

*ข้อ 69 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 16 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

(1) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใสของที่เจ้าหน้าที่จัดให้
ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย / ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย X
ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย O

(2) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การที่จะให้ออกเสียงลงคะแนนตาม (2) ให้เป็นอำนาจของประธาน
ที่จะพิจารณาเห็นสมควร เว้นแต่จะมีผู้เสนอญัตติให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง
ดังกล่าวข้างต้นและที่ประชุมอนุมัติ และให้นำความในข้อ 68 วรรคสาม
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 70 ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้ว
ย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับ
ดังกล่าวมานี้เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอัน
เสียไป

ลำดับ
การลงมติ

ข้อ 71 ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณา
หรือลงมติเว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 72 สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่างการออกเสียง
ลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่
ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับ อาจลง
คะแนนได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

สมาชิกซึ่งเข้ามา
ในที่ประชุม
ระหว่างการ
ลงคะแนน

ประกาศมติ

ข้อ 73 เมื่อได้นับคะแนนเสียงแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่า มติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดก็ให้ประกาศด้วยว่า คะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

การนับคะแนนเสียงใหม่

ข้อ 74 การนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้ารัฐมนตรีขอให้นับใหม่ หรือสมาชิกร้องขอ โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนให้มีการนับใหม่ ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวในข้อ 68 หรือข้อ 69 ซึ่งอยู่ลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี แต่ถ้าวิธีที่ถูกต้องทั้งเป็นวิธีดังกล่าวในข้อ 68 (4) หรือข้อ 69 (2) ให้เปลี่ยนเป็นวิธีใด ๆ ตามที่ประธานเห็นสมควร

เมื่อได้มีการนับคะแนนเสียงโดยวิธีดังกล่าวในข้อ 68 (3) หรือข้อ 69 (2) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ญัตติที่ไม่มีผู้คัดค้าน

ข้อ 75 ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติหรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนด ให้ที่ประชุมวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

หมวด 4 กรรมการ

*ข้อ 76 ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ ให้สภาตั้ง คณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นยี่สิบสามคณะ แต่ละคณะ ประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนสิบเจ็ดคน คือ

คณะกรรมการ
สามัญ

- (1) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
- (2) คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ
- (3) คณะกรรมการการกีฬา
- (4) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
- (5) คณะกรรมการการคมนาคม
- (6) คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน
- (7) คณะกรรมการการต่างประเทศ

*ข้อ 76 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 17 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

- (8) คณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติ
ของสภาผู้แทนราษฎร
- (9) คณะกรรมการการทหาร
- (10) คณะกรรมการการท่องเที่ยว
- (11) คณะกรรมการการปกครอง
- (12) คณะกรรมการการพลังงาน
- (13) คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
- (14) คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
- (15) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (16) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- (17) คณะกรรมการการศึกษา
- (18) คณะกรรมการการเศรษฐกิจ
- (19) คณะกรรมการการสาธารณสุข
- (20) คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อม
- (21) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม
- (22) คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงาน
งบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (23) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการ
ประชุมลับ และตรวจรายงานการประชุม

คณะกรรมการสิทธิการสามัญตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น

หากมีความจำเป็นจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสองคณะ

ข้อ 77 การเลือกตั้งคณะกรรมการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

การเลือกตั้ง
คณะกรรมการ

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

*การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

*ข้อ 77 วรรคสาม ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 18 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

การเลือกคณะ
กรรมการ
วิสามัญ
พิจารณาร่าง
พ.ร.บ.ที่มีสาระ
สำคัญเกี่ยว
กับเด็ก สตรี
และคนชรา

*ข้อ 77 ทวิ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ ให้ตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนองค์การเอกชนประเภทนั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนกรรมการนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากที่สมาชิกเสนอชื่อ

การคัดเลือกและการเสนอชื่อกรรมการในส่วนของผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคหนึ่งเพื่อให้สภาเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

องค์ประชุม
ของคณะ
กรรมการ

ข้อ 78 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุมคณะกรรมการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

*ข้อ 77 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยข้อ 19 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

ข้อ 79 การประชุมคณะกรรมการ ให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่
เกี่ยวกับการประชุมสมาชิบบังคับโดยอนุโลม

การประชุม
คณะกรรมการ
ธิการ

*ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน
เลขานุการ โฆษกและตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมการใน
คณะนั้น โดยอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ

ประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละคณะ จะต้อง
มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ใน
สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา
ปัญหาใด ๆ ตามแต่จะมอบหมายได้

ตั้งคณะ
อนุกรรมการ

ข้อ 80 การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ
มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่
พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ
ประธานคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

การเรียก
เอกสารหรือ
บุคคลมาชี้แจง

*ข้อ 79 วรรคสอง ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 20 ของข้อบังคับ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้
ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

*ในกรณีที่คุณคคลตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือ ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลหน่วยงานที่คุณคคลนั้นสังกัดทราบ และมีคำสั่งให้คุณคคลนั้น ดำเนินการ

ผู้มีสิทธิเข้าฟัง
การประชุม
คณะกรรมการ

ข้อ 81 สมาชิก รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาต มีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

การชี้แจงแสดง
ความเห็นใน
ที่ประชุมคณะกรรมการ

ข้อ 82 ภายใต้บังคับข้อ 81 ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรีและผู้ซึ่ง คณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม คณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดง ความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือ ผู้แปรญัตติ อาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นหรือกรรมการ ท่านใดท่านหนึ่งกระทำการแทนได้

*ข้อ 80 วรรคสอง บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยข้อ 21 ของข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

ข้อ 83 ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ประกาศและ
แจ้งกำหนด
การประชุม
คณะกรรมการ
ธิการ

ข้อ 84 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการตามนัด จนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จ หรือที่ประชุมอนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงไปวันอื่น

คำแปรญัตติ
ตกไป

ข้อ 85 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

สงวนคำ
แปรญัตติ

ข้อ 86 กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวนความเห็นในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

สงวน
ความเห็น

ข้อ 87 เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่หรือตามที่ที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา

รายงานของ
คณะกรรมการ
ธิการ

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมาธิการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมาธิการจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อสังเกตของ
คณะกรรมา
ธิการ

ข้อ 88 ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ ถ้าคณะกรรมาธิการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ให้ประธานสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการให้คณะรัฐมนตรีทราบ คณะรัฐมนตรีได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

กรณีคณะ
กรรมาธิการ
กระทำกิจการ
หรือพิจารณา
เรื่องใดไม่เสร็จ
ตามกำหนด

ข้อ 89 ถ้ามีมติของสภาให้คณะกรรมาธิการใดกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมาธิการนั้นกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาจะไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมาธิการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมให้ประธานสภาเรียบเสนอต่อที่ประชุม และที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้านอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลัง

การนับระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันที่สภามีมติกำหนดระยะเวลา

- ข้อ 90 กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ
- (1) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
 - (2) ตาย
 - (3) ลาออก
 - (4) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม
 - (5) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
 - (6) ขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมการทราบ

กรรมการพ้น
จากตำแหน่ง

ตั้งชื่อ
กรรมการ

ข้อ 91 ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการ
ไต่สวน ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภา
ตั้งชื่อ

*หมวด 5

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

สารบบส่ง-คืน
ร่างพ.ร.บ.ฯ

ข้อ 92 ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่าง
พระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคืนจากวุฒิสภา

ลักษณะ
ร่างพ.ร.บ.ฯ

ข้อ 93 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบ ดังต่อไปนี้

*ความในหมวด 5 ถูกยกเลิกโดยข้อ 22 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทน
ดังที่พิมพ์ไว้

(1) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

(2) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง

ข้อ 94 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกนั้นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

ตรวจสอบ
ร่างพ.ร.บ.ฯ

ข้อ 95 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญซึ่งสมาชิกเป็นผู้เสนอนั้น ให้ประธานสภาส่งไปยังนายกรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ร่างพ.ร.บ.ฯ
เกี่ยวกับ
การเงิน

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกัน

ของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีທີ່ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาส่งไปยังนายกรัฐมนตรีและแจ้งให้สมาชิกผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้อินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณารับรองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ที่ประชุมทราบ

ข้อ 95 ทวิ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อพิจารณากรณีตามข้อ 95 วรรคสองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มกรณิดังกล่าว

การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

การประชุม
ร่วมกันของ
ประธาน
สภาและ
ประธานคณะ
กรรมการ
สามัญทุกคณะ

ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน ให้นำข้อบังคับการประชุมนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 96 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

การพิจารณา
ร่างพ.ร.บ.ฯ

ข้อ 97 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

พิจารณา
วาระที่หนึ่ง

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

กรณีคณะ
รัฐมนตรีรับ
ร่างพ.ร.บ.ฯ
ไปพิจารณา

ข้อ 98 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ ถ้าคณะรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ 97 ก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อนเมื่อที่ประชุมอนุมัติ แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติอนุมัติ

รับหลักการ
ร่างพ.ร.บ.ฯ

ข้อ 99 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้สภาพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

พิจารณา
วาระที่สอง

ข้อ 100 การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมอนุมัติ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมการเต็มสภานั้น สภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็

ข้อ 101 ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สภาจะให้คณะกรรมการธิการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

พิจารณา
ร่างพ.ร.บ.ฯ

ข้อ 102 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

เสนอคำ
แปรญัตติ

การแปรญัตติ ต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติ

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ข้อ 103 เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงาน

รายงาน
ของคณะ
กรรมการ

นั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการก็เกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้น เป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติหรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ร่างพ.ร.บ.๙
เกี่ยวกับ
การเงิน

ข้อ 103 ทวิ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเป็นผู้เสนอและในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง คณะกรรมการหรือสภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติม และประธานสภาเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคนวินิจฉัย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มกรณิดังกล่าว

ให้นำความในวรรคสามของข้อ 95 มาใช้บังคับกับการพิจารณารับรองของนายกรัฐมนตรี

บรรจุเข้า
ระเบียบวาระ

ข้อ 104 เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและรายงานคณะกรรมการตามข้อ 103 แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวัน เว้นแต่เมื่อมกรณิดังกล่าวตามข้อ 103 ทวิ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวัน

นับแต่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญคืนจากนายกรัฐมนตรี

ข้อ 105 ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้ถือว่า
สมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการและประธาน
ของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมาธิการด้วย

กรรมาธิการ
เต็มสภา

การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา เป็นการพิจารณาชั้นคณะ
กรรมาธิการ และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับ
มาตรารวมกันไป

ข้อ 106 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภา
พิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา
และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือ
ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติหรือที่กรรมาธิการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้
เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

พิจารณา
เรียงมาตรา

ข้อ 107 เมื่อได้พิจารณาตามข้อ 106 จนจบร่างแล้ว ให้สภา
พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิก
อาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้
นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

พิจารณาสรุป

พิจารณา
วาระที่สาม

ข้อ 108 เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณเป็นวาระที่สาม

ข้อ 109 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สามไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

ร่างพ.ร.บ.๑
ตกไป

ข้อ 110 ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ยกร่างพ.ร.บ.๑
ที่ถูกยับยั้ง
ขึ้นมา
พิจารณาใหม่

ข้อ 111 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดต้องยับยั้งไว้โดยบทบัญญัติมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญ เมื่อกำหนดเวลาตามมาตรา 176 ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป ประธานอาจขอปรึกษาที่ประชุมหรือสมาชิกอาจเสนอญัตติให้ยกร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องถูกยับยั้งขึ้นพิจารณาใหม่ได้

ส่งร่างพ.ร.บ.๑
ต่อวุฒิสภา

ข้อ 112 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด ให้ประธาน

สภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนั้นต่อวุฒิสภาต่อไป

ข้อ 113 ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้เสนอไปตามข้อ 112 ให้
ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนเพื่อให้สภา
พิจารณาว่าจะเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่

กรณีวุฒิสภา
แก้ไขเพิ่มเติม
ร่างพ.ร.บ.ฯ

ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานดำเนินการ
ให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนด
จำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้รายงาน และเสนอร่างพระราช
บัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้ว ให้
ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ให้สภา
พิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

หมวด 6

การตั้งกระทู้ถาม

การตั้ง
กระทู้ถาม

*ข้อ 114 การตั้งกระทู้ถามให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา มี 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) กระทู้ถามสด
- (2) กระทู้ถามทั่วไป

คำถาม ข้อเท็จจริง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อ วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

*ข้อ 114 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 23 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

*ข้อ 115 กระทั่งถามสด ให้เสนอพร้อมระบุชื่อเรื่องที่จะถาม กระทั่งถามสด ก่อนเริ่มการประชุมในวันนั้น พร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- (2) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน
- (3) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ให้ประธานสภาธิบดีบรรจุกระทั่งถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นทราบโดยทันที

*ข้อ 115 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 23 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

การบรรจุ
กระทู้ถามสด

*ข้อ 115 ทวิ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินสามกระทู้ และมีให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกันถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้

การถาม-ตอบ
กระทู้ถามสด

การถามและการตอบกระทู้ถามสดให้พิจารณารวมกันภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบนาทีในการประชุมแต่ละครั้งของสัปดาห์ และผู้ตั้งกระทู้ถามสดมีสิทธิซักถามเรื่องละไม่เกินสามครั้ง

**ข้อ 115 ตริ การถาม การชี้แจง หรือการตอบกระทู้ถามสดให้ดำเนินการในที่ประชุมสภา

การจัดลำดับ
กระทู้ถามสด

การจัดลำดับกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุมในแต่ละครั้ง การถาม การชี้แจง หรือการตอบกระทู้ถามสดให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

*ข้อ 115 ทวิ และ **ข้อ 115 ตริ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยข้อ 24 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

*ข้อ 116 กระทู้ถามทั่วไปให้มีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย โดยระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา

กระทู้ถาม
ทั่วไป

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

ข้อ 117 กระทู้ถามแต่ละกระทู้นั้นให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

ข้อ 118 กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

ลักษณะ
ต้องห้ามของ
กระทู้ถาม

- (1) เป็นเชิงประชด เสียดสีหรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (2) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (3) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (4) เป็นการให้ออกความเห็น
- (5) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (6) เป็นเรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ

*ข้อ 116 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 25 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

(7) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับ
 การงานในหน้าที่ราชการ

ตั้งกระทู้ถาม
 ใหม่

ข้อ 119 กระทู้ถามตามข้อ 118 (3) นั้น จะตั้งกระทู้ถามขึ้น
 ใหม่ได้ ในเมื่อสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติกรรมในขณะที่มีกระทู้ถาม
 ครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

วินิจฉัย
 กระทู้ถาม

ข้อ 120 ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่า
 กระทู้ถามใดที่สมาชิกตั้งถามมาเป็นหรือไม่เป็นกระทู้ถามตามข้อ 114
 ข้อ 115 ข้อ 116 ข้อ 118 ข้อ 119

การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นประการใด ให้เลขาธิการ
 สภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่
 ได้รับกระทู้ถามนั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ 115

ข้อ 121 ให้ประธานสภาจัดส่งกระทู้ถามไปยังรัฐมนตรี
 ผู้เกี่ยวข้อง

กำหนดเวลา
 ตอบกระทู้ถาม

ในกรณีที่เป็นกระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้
 ประธานสภาแจ้งรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตอบภายในสามสิบวัน
 นับแต่วันที่รัฐมนตรีได้รับกระทู้ถามนั้น และหากรัฐมนตรีได้ตอบแล้วใน
 ราชกิจจานุเบกษา หรือมีเหตุขัดข้องไม่ตอบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว
 ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

ในกรณีที่เป็นกระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปตามวรรคหนึ่ง

*ข้อ 122 เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ให้ประธานอนุญาตให้ถามตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป

ลำดับการถาม
กระทู้ถาม

ข้อ 123 ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามได้

การถอน
กระทู้ถาม

เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

**ข้อ 124 การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ให้นำข้อ 114 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การตอบ
กระทู้ถาม

เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็น และประธานอนุญาต

*ข้อ 122 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 26 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

**ข้อ 124 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 27 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

การซักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบได้
เท่าที่จำเป็น

- เลื่อนการตอบ
กระทู้ถาม ข้อ 125 รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามก็ได้ แต่ต้องชี้แจง
เหตุผลในที่ประชุมสภาและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด
- การบรรจุ
กระทู้ถาม ข้อ 126 การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามได้ไม่เกิน
สิบกระทู้ โดยมีกระทู้ถามสดไม่เกินห้ากระทู้ แต่ถ้าหากมีกรณีจำเป็นหรือ
เร่งด่วน ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามเกินกว่าสิบกระทู้ก็ได้
- การถาม
กระทู้ถาม ข้อ 127 การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มิให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกัน
ถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่
- การระงับ
กระทู้ถาม ข้อ 128 กระทู้ถามใดที่รัฐมนตรียังมีได้ตอบ ให้เป็นอันระงับไป
เมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง

หมวด 7

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

*ข้อ 129 เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือแสดงว่าจะเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลในเรื่องใดบ้าง

การเปิด
อภิปรายทั่วไป

เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รีบแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีและให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ 130 คณะรัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถามรัฐมนตรีจะตอบข้อซักถามสมาชิกทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

การตอบ
ข้อซักถาม

ข้อ 131 ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด 3 ส่วนที่ 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นข้อ 54

*ข้อ 129 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 28 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้นี้

***หมวด 8**
การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ

ยกเลิกหมดทั้งหมวด

****หมวด 8 ทวิ**
ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ

การจัดทำ
ประมวล
จริยธรรมของ
สมาชิกและ
กรรมการ

ข้อ 132 ทวิ ให้สภาจัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิกและ
กรรมการอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกและ
กรรมการ การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม

*หมวด 8 การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ ถูกยกเลิกโดยข้อ 29 ของ
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

**หมวด 8 ทวิ ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ บัญญัติเพิ่ม
ขึ้นโดยข้อ 30 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1)
พ.ศ. 2541

หมวด 9

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ 133 สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคาะพและเป็นที่หวงห้าม ผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่มีไข่มสมาชิกรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่รัฐสภา เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของสภา

การแต่งกายของสมาชิคนั้นให้แต่งเครื่องแบบฯ หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทานหรือตามที่ประธานสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวน และห้ามสูบบุหรี่ในห้องประชุมสภา

ข้อ 134 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุมหรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุม หรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

การรักษา
ระเบียบ
และความ
เรียบร้อยใน
สถานที่
ประชุมสภา

อำนาจประธาน
ในการรักษา
ระเบียบและ
ความเรียบร้อย

การรักษา
ระเบียบและ
ความสงบ
เรียบร้อยใน
ส่วนที่เกี่ยวกับ
บุคคลภายนอก

ข้อ 135 การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภา หรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้

หมวด 10 บทสุดท้าย

การค่าใช้จ่าย
ข้อบังคับ

ข้อ 136 ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีหากที่ประชุมอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกในที่ประชุมก็ให้งดใช้ได้

*ข้อ 137 ภายใต้บังคับมาตรา 263 ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด การขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

การตีความ
ข้อบังคับ

ข้อ 138 การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

การขอแก้ไข
เพิ่มเติม
ข้อบังคับ

การเสนอและพิจารณาญัตติดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม

*ข้อ 137 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 31 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

การเรียก
ประชุมรัฐสภา

*ข้อ 139 ในกรณีที่มาชิกร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 163 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้ว ให้แจ้งประธานวุฒิสภาและคณะรัฐมนตรี

การอนุญาต
หรือไม่อนุญาต
ให้มีกรจับ
กุมขังหรือ
หมายเรียกตัว
สมาชิกใน
ระหว่าง
สมัยประชุม

**ข้อ 140 ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับหรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 165 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูกฟ้องใน

*ข้อ 139 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 32 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

**ข้อ 140 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 33 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

ระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภา
บรรจุกเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

*ข้อ 141 ในกรณีนี้ที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา 165
วรรคสอง หรือมาตรา 167 ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้
สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

บทเฉพาะกาล

ข้อ 142 ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำ บทเฉพาะกาล
เสร็จไปแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการ
ต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

*ข้อ 141 ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ 34 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความใหม่แทน
ดังที่พิมพ์ไว้

ข้อ 143 ให้กรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภา
ทุกคนที่ดำรงตำแหน่งอยู่แล้วก่อนการประกาศใช้ข้อบังคับนี้ ยังคงเป็น
กรรมการสามัญต่อไปตามข้อ 76

ประกาศ ณ วันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2540

(ลงชื่อ) วันมูหะมัดนอร์ มะทา
(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 191 และมาตรา 316 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สภาผู้แทนราษฎร จึงตราข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2541"

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 5 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ"

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความใน (4) ของข้อ 10 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(4) รับผิดชอบการทำรายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน"

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 15 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 15 การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) กระทู้ถาม
- (2) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (3) รับรองรายงานการประชุม
- (4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (5) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (6) เรื่องที่เสนอใหม่
- (7) เรื่องอื่น ๆ "

ข้อ 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 28 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

"ข้อ 28 ทวิ ในกรณีที่สมาชิกกล่าวด้วยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์อันอาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย เมื่อบุคคลนั้นร้องขอภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่มีการร้องขอ

หลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการร้องขอ และการโฆษณาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด"

ข้อ 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 29 ทวิ ของข้อบังคับ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

"ข้อ 29 ทวิ ภายใต้บังคับข้อ 69 ให้เลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎรจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและปิด
ประกาศบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้

ข้อ 8 ให้ยกเลิกความในข้อ 31 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

ข้อ 9 ให้ยกเลิกความในข้อ 32 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 32 ญัตติตามมาตรา 185 มาตรา 186 และมาตรา 313
ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง"

ข้อ 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 32 ทวิ ของข้อบังคับ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

"ข้อ 32 ทวิ ญัตติขอให้สภามีมติให้รัฐมนตรีผู้ใดเข้าร่วมประชุม
ในเรื่องใดในที่ประชุมสภาตามมาตรา 210 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิก
เป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน"

ข้อ 11 ให้ยกเลิกความในข้อ 33 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 33 ญัตติขอให้สภามีมติว่ากรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 266 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน"

ข้อ 12 ให้ยกเลิกความในข้อ 34 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 34 ญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการหรือขอให้คณะกรรมการสามัญคณะใดคณะหนึ่งกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาตามมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน"

ข้อ 13 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 66 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 66 เสียงข้างมากตามมาตรา 156 ของรัฐธรรมนูญนั้น ถ้าความเห็นของที่ประชุมมีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด"

ข้อ 14 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 67 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

"ข้อ 67 ทวิ การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา 156 ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำ

เป็นการลับ เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา 202 ของรัฐธรรมนูญ
ให้กระทำโดยการลงคะแนนเปิดเผย"

ข้อ 15 ให้ยกเลิกความในข้อ 68 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 68 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด
- (2) ชูบัตรออกเสียงลงคะแนน โดยให้สมาชิกเขียนเรื่องที่จะลงมติและลงลายมือชื่อในบัตรที่จัดไว้

ผู้เห็นด้วยให้ชูบัตรสีน้ำเงิน

ผู้ไม่เห็นด้วยให้ชูบัตรสีแดง

ผู้ไม่ออกเสียงให้ชูบัตรสีขาว

แล้วส่งมอบให้เจ้าหน้าที่รับบัตรเมื่อถึงคราวออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น ๆ
เพื่อรวมส่งผู้ตรวจนับคะแนนต่อไป

(3) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลงคะแนน
เป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(4) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้น ให้ใช้วิธีตาม (1) จะใช้วิธีตาม (2)
(3) หรือ (4) ได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและ
ที่ประชุมอนุมัติหรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ 74.

การออกเสียงลงคะแนนตาม (2) หรือ (3) ให้ประธานเชิญสมาชิก
ห้าคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน"

ข้อ 16 ให้ยกเลิกความในข้อ 69 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 69 การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(1) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้
ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย / ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย X
ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย O

(2) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การที่จะให้ออกเสียงลงคะแนนตาม (2) ให้เป็นอำนาจของประธาน
ที่จะพิจารณาเห็นสมควร เว้นแต่จะมีผู้เสนอญัตติให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง
ดังกล่าวข้างต้นและที่ประชุมอนุมัติ และให้นำความในข้อ 68 วรรคสาม
มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

ข้อ 17 ให้ยกเลิกความในข้อ 76 ของข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 76 ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ ให้สภาตั้ง
คณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาขึ้นยี่สิบสามคณะ แต่ละคณะประกอบด้วย
กรรมการธิการมีจำนวนสิบเจ็ดคน คือ

- (1) คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
- (2) คณะกรรมาธิการกิจการเยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ
- (3) คณะกรรมาธิการการกีฬา
- (4) คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์
- (5) คณะกรรมาธิการการคมนาคม
- (6) คณะกรรมาธิการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน
- (7) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ
- (8) คณะกรรมาธิการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร
- (9) คณะกรรมาธิการการทหาร
- (10) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว
- (11) คณะกรรมาธิการการปกครอง
- (12) คณะกรรมาธิการการพลังงาน
- (13) คณะกรรมาธิการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
- (14) คณะกรรมาธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
- (15) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (16) คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- (17) คณะกรรมาธิการการศึกษา

- (18) คณะกรรมการการเศรษฐกิจ
- (19) คณะกรรมการการสาธารณสุข
- (20) คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อม
- (21) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม
- (22) คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงาน
งบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (23) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุม
ลับและตรวจรายงานการประชุม

คณะกรรมการสามัญตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น

หากมีความจำเป็นจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสองคณะ"

ข้อ 18 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของข้อ 77 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้น

เป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด
ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ"

ข้อ 19 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 77 ทวิ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

"ข้อ 77 ทวิ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ ให้ตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนองค์การเอกชนประเภทนั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนกรรมการนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากที่สมาชิกเสนอชื่อ

การคัดเลือกและการเสนอชื่อกรรมการในส่วนของผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคหนึ่งเพื่อให้สภาเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด"

ข้อ 20 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 79 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

"ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษกและตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น โดยอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 189 ของรัฐธรรมนูญ"

ข้อ 21 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ 80 ของ
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

"ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง
ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น
ให้ประธานคณะกรรมการจ้างให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล
หน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบ และมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการ"

ข้อ 22 ให้ยกเลิกชื่อหมวดและความในหมวด 5 การเสนอและการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปแทน

"หมวด 5

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ข้อ 92 ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่าง
พระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคืนจากวุฒิสภา

ข้อ 93 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบทที่ประกอบ ดังต่อไปนี้

(1) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

(2) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง

ข้อ 94 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญที่สมาชิกเสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและ หากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกนั้นทราบภายในเจ็ดวันนับ แต่วันได้รับ

ข้อ 95 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญซึ่งสมาชิกเป็นผู้เสนอนั้น ให้ประธานสภาส่งไปยัง นายกรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมี

คำรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกัน
ของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของ
สภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีในที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและ
ประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยว่า
ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใด
เป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
เกี่ยวข้องการเงิน ให้ประธานสภาส่งไปยังนายกรัฐมนตรีและแจ้งให้สมาชิก
ผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้อินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณารับรองภายใน
สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ที่ประชุมทราบ

ข้อ 95 ทวิ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของ
ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของ
สภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ 95 วรรคสอง ภายใน
สิบห้าวันนับแต่วันที่มามีกรณีดังกล่าว

การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธาน
คณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อพิจารณา

วินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้นำข้อบังคับการประชุมนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 96 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ 97 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการก็ได้

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ 98 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ 97 ก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน เมื่อที่ประชุมอนุมัติ แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติอนุมัติ

ข้อ 99 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้สภาพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ 100 การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำได้อต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมอนุมัติ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมการเต็มสภานั้น สภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้

ข้อ 101 ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สภาจะให้คณะกรรมการมาธิการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ 102 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ ต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ข้อ 103 เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงาน

นั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้น เป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติหรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ข้อ 103 ทวิ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกเป็นผู้เสนอและในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง คณะกรรมการหรือสภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิกรณีดังกล่าว

ให้นำความในวรรคสามของข้อ 95 มาใช้บังคับกับการพิจารณารับรองของนายกรัฐมนตรี

ข้อ 104 เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและรายงานคณะกรรมการตามข้อ 103 แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวัน เว้นแต่เมื่อมิกรณีตามข้อ 103 ทวิ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบวันนับแต่

ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคืน
จากนายกรัฐมนตรี

ข้อ 105 ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้ถือว่า
สมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการและประธาน
ของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมาธิการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา เป็นการพิจารณาชั้น
คณะกรรมาธิการและการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับ
มาตรารวมกันไป

ข้อ 106 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภา
พิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา
และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้
แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติหรือที่กรรมาธิการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้
เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 107 เมื่อได้พิจารณาตามข้อ 106 จนจบร่างแล้ว ให้สภา
พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิก
อาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้
นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ 108 เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณเป็นวาระที่สาม

ข้อ 109 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สามไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

ข้อ 110 ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ 111 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดต้องยับยั้งไว้โดยบทบัญญัติมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญเมื่อกำหนดเวลาตามมาตรา 176 ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป ประธานอาจขอปรึกษาที่ประชุมหรือสมาชิกอาจเสนอญัตติให้ยกร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องถูกยับยั้งขึ้นพิจารณาใหม่ได้

ข้อ 112 ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด

ให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อวุฒิสภาต่อไป

ข้อ 113 ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้เสนอไปตามข้อ 112 ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาว่าจะเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่

ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้รายงาน และเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้ว ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ให้สภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

ข้อ 23 ให้ยกเลิกความในข้อ 114 และข้อ 115 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 114 การตั้งกระทู้ถามให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา มี 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) กระทู้ถามสด
- (2) กระทู้ถามทั่วไป

คำถาม ข้อเท็จจริง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อยวนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

ข้อ 115 กระทู้ถามสด ให้เสนอพร้อมระบุชื่อเรื่องที่จะถาม ก่อนเริ่มการประชุมในวันนั้น พร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- (2) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- (3) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ให้ประธานสภาธิบดีบรรจุกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นทราบโดยทันที

ข้อ 24 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 115 ทวิ และข้อ 115 ตรี ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

“ข้อ 115 ทวิ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินสามกระทู้ และมีให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกับถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้

การถามและการตอบกระทู้ถามสดให้พิจารณารวมกันภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบนาทีในการประชุมแต่ละครั้งของสัปดาห์ และผู้ตั้งกระทู้ถามสดมีสิทธิซักถามเรื่องละไม่เกินสามครั้ง

ข้อ 115 ตี การถาม การชี้แจง หรือการตอบกระทู้ถามสดให้ดำเนินการในที่ประชุมสภา

การจัดลำดับกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุมในแต่ละครั้ง การถาม การชี้แจง หรือการตอบกระทู้ถามสดให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

ข้อ 25 ให้ยกเลิกความในข้อ 116 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 116 กระทู้ถามทั่วไปให้มีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย โดยระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก"

ข้อ 26 ให้ยกเลิกความในข้อ 122 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 122 เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ให้ประธานอนุญาตให้ถามตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป"

ข้อ 27 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 124 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 124 การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ให้นำข้อ 114 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ 28 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 129 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 129 เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้ออกอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือแสดงว่าจะเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลในเรื่องใดบ้าง”

ข้อ 29 ให้ยกเลิกชื่อหมวดและความในหมวด 8 การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

ข้อ 30 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด 8 ทวิ ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540

"หมวด 8 ทวิ

ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ

ข้อ 132 ทวิ ให้สภาจัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม"

ข้อ 31 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 137 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 137 ภายใต้บังคับมาตรา 263 ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด"

ข้อ 32 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 139 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 139 ในกรณีที่สมาชิกร้องขอให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 163 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ"

ข้อ 33 ให้ยกเลิกความในข้อ 140 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 140 ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับหรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 165 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญหรือในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูกฟ้องในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน"

ข้อ 34 ให้ยกเลิกความในข้อ 141 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 141 ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา 165 วรรคสอง หรือมาตรา 167 ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา"

ข้อ 35 ให้สภาดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมของสมาชิก
และกรรมการ ตามข้อ 132 ทวิ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วัน
ประกาศใช้ข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ 16 มีนาคม พุทธศักราช 2541

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา

พ.ศ. 2541

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 135 มาตรา 155 มาตรา 157 มาตรา 158 มาตรา 188 มาตรา 191 และมาตรา 316 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 วุฒิสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541"

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

(1) ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. 2538 และ

(2) ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540

ข้อ 4 ให้ประธานวุฒิสภารักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด 1

การเลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา

การเลือก
ประธานและ
รองประธาน

ข้อ 5 ในการเลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา ครั้งแรกให้เลขาธิการวุฒิสภาเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาดำเนินการเลือกตั้งประธานวุฒิสภา และรองประธานวุฒิสภา และเพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย

เลือกประธาน

ข้อ 6 ในการเลือกประธานวุฒิสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ถ้ามีการเสนอชื่อสองชื่อหรือมากกว่าสองชื่อ ให้มีการลงคะแนนเลือกโดยการเขียนชื่อผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ แล้วให้เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนเป็นรายคนโดยนำซองใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้เพื่อการนั้นในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานของที่ประชุมเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

กรณีมีการเสนอชื่อสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้เลือกใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าคะแนนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่าสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้ได้คะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดจำนวนสองลำดับแรกมาให้สมาชิกลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่ง ในการนี้ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานของที่ประชุมประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุมวุฒิสภา
ข้อ 7 ในการเลือกรองประธานวุฒิสภา ให้นำความในข้อ 6
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เลือก
รองประธาน

ในกรณีที่วุฒิสภามีมติให้มีรองประธานวุฒิสภาสองคน ให้เลือกรอง
ประธานวุฒิสภาคนหนึ่งที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานวุฒิสภาคนที่สอง

ข้อ 8 เมื่อได้เลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา
แล้ว ให้เลขาธิการวุฒิสภาแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความขึ้น
กราบบังคมทูล

แต่งตั้งประธาน
และรอง
ประธาน

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาแล้ว ให้เลขาธิการวุฒิสภาส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบด้วย

หมวด 2

อำนาจและหน้าที่ของประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา และเลขาธิการวุฒิสภา

อำนาจหน้าที่
ของประธาน

- ข้อ 9 ประธานวุฒิสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- (1) ควบคุมและดำเนินกิจการของวุฒิสภา
 - (2) เป็นประธานของที่ประชุม
 - (3) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมวุฒิสภาตลอดถึงบริเวณที่ประชุมวุฒิสภา
 - (4) เป็นผู้แทนวุฒิสภาในกิจการภายนอก
 - (5) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของวุฒิสภา
 - (6) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิถกกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ 10 รองประธานวุฒิสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานวุฒิสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานวุฒิสภา หรือปฏิบัติกรตามที่ประธานวุฒิสภามอบหมาย

อำนาจหน้าที่
ของรอง
ประธาน

เมื่อประธานวุฒิสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานวุฒิสภาสองคน ให้รองประธานวุฒิสภาคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา ถ้าทั้งประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาคนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานวุฒิสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา

ข้อ 11 เลขานุการวุฒิสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

อำนาจหน้าที่
ของเลขานุการ
วุฒิสภา

- (1) นัดประชุมวุฒิสภา และนัดประชุมคณะกรรมการครั้งแรก
- (2) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมวุฒิสภาและที่ประชุมคณะกรรมการเข้าปฏิบัติหน้าที่
- (3) ช่วยประธานของที่ประชุมในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (4) ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง
- (5) ยินยอมติของวุฒิสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (6) รักษาสรรพเอกสารของวุฒิสภา

- (7) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภาวางไว้
- (8) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างมีประสิทธิภาพ
- (9) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- (10) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานวุฒิสภามอบหมาย

หมวด 3

การประชุมวุฒิสภา

ส่วนที่ 1

วิธีการประชุม

การประชุม
วุฒิสภา

ข้อ 12 การประชุมวุฒิสภาย่อมเป็นการเปิดเผย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

การประชุม
เปิดเผย

ในการประชุมวุฒิสภาที่เป็นการเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภากำหนดไว้ และถ้าประธานวุฒิสภาเห็นเป็นการสมควรจะจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางเครื่อง

ขยายเสียง และหรือวิทยุโทรทัศน์วงจรปิดภายในบริเวณของรัฐสภา หรือ จะจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ก็ได้

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการประชุมได้ก็แต่เฉพาะสมาชิก รัฐมนตรีและผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของวุฒิสภา

การประชุมลับ

ข้อ 13 ให้มีการประชุมวุฒิสภาครั้งแรกภายในสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของรัฐสภา เว้นแต่ประธานวุฒิสภาเห็นว่าจะไม่มีวาระที่จะพิจารณา ในกรณีเช่นนั้นให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า

การประชุม
วุฒิสภา
ครั้งแรก

การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามกำหนดที่วุฒิสภามีมติไว้ แต่ประธานวุฒิสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้ เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่เหมาะสมจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ 14 การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้แจ้งนัดในที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว จึงให้ทำหนังสือนัดเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุม

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานวุฒิสภาจะนัดเร็วกว่านั้นหรือนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ส่งระเบียบ
วาระการ
ประชุม

ข้อ 15 ภายใต้บังคับข้อ 98 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานวุฒิสภาจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

การจัด
ระเบียบวาระ
การประชุม

- ข้อ 16 การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับดังต่อไปนี้
- (1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
 - (2) รับรองรายงานการประชุม
 - (3) กระทั่งถาม
 - (4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
 - (5) เรื่องที่ค้างพิจารณา
 - (6) เรื่องที่เสนอใหม่
 - (7) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่องใดเป็นเรื่องด่วนไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุม ให้ประธานวุฒิสภาพิจารณาตามคำขอของคณะรัฐมนตรี

ข้อ 17 ให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ก่อนเข้าประชุมทุกคราว และเมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งในที่ที่จัดไว้

การมาประชุม
วุฒิสภา

เมื่อประธานของที่ประชุมขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภายืนขึ้นจนกว่าประธานของที่ประชุมจะได้นั่งลง

ข้อ 18 เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานของที่ประชุมจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

ไม่ครบ
องค์ประชุม

ข้อ 19 เมื่อถึงกำหนดเวลาประชุมหรือพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว ประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาไม่อาจมาประชุมได้ ให้เลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบ ในกรณีเช่นนี้ให้เลขาธิการวุฒิสภาขออนุมัติที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาดำเนินการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้น โดยให้นำความในข้อ 6 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนการลงคะแนนเลือกตั้งประธานเฉพาะคราวให้กระทำการเปิดเผยตามข้อ 64

กรณีประธาน
และรอง
ประธาน
วุฒิสภาไม่อาจ
มาประชุมได้

ข้อ 20 ในการประชุมวุฒิสภา ให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณา

พิจารณา
ตามลำดับ
ระเบียบวาระ
การประชุม

ตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

การกล่าว
ถ้อยคำใน
ที่ประชุม

ข้อ 21 ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมวุฒิสภา ให้ยกมือขึ้นพันศิริชะ เมื่อประธานของที่ประชุมอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานของที่ประชุม

รัฐมนตรี
ขอแถลงข้อ
ที่ประชุม

ข้อ 22 ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมวุฒิสภา ให้ประธานของที่ประชุมพิจารณาอนุญาต

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้เมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

ประธาน
ขอปรึกษา
ที่ประชุม
ในเรื่องใด ๆ

ข้อ 23 ประธานของที่ประชุมมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมวุฒิสภา ในปัญหาใด ๆ หรือสิ่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุม ได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานวุฒิสภาลงจากบัลลังก์โดยมิได้มอบหมายให้รองประธานวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม

รายงาน
การประชุม

ข้อ 24 รายงานการประชุมวุฒิสภา เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุมและพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้วุฒิสภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้สามฉบับ ณ ที่ซึ่ง

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ประกาศกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้

รายงานการประชุมวุฒิสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาประชุมและที่ขาดประชุม

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมวุฒิสภาดังกล่าว ให้ตรงตามที่เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้วุฒิสภาวินิจฉัย

การขอแก้ไข
เพิ่มเติม
รายงาน
การประชุม

ข้อ 25 ในการตรวจรายงานการประชุมวุฒิสภาครั้งใด ถ้ามี ผู้ใดกล่าวถ้อยคำหรือข้อความใด ๆ และได้มีการถอนหรือถูกสั่งให้ถอน ถ้อยคำ หรือข้อความนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม และพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับพิจารณาว่าสมควรจะตัดถ้อยคำ หรือข้อความดังกล่าวออกหรือไม่ ถ้าเห็นสมควรให้ตัดออก ให้บันทึกว่า "มีการถอนคำพูด" หรือ "ถูกสั่งให้ถอนคำพูด" แล้วแต่กรณี ไว้ในรายงาน การประชุมวุฒิสภาครั้งนั้น ส่วนถ้อยคำหรือข้อความที่ตัดออก ให้บันทึก ไว้ในรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม และพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับด้วย

การตรวจ
รายงาน
การประชุม

ข้อ 26 รายงานการประชุมวุฒิสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้ เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดย

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม และพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับแก้ไขเพิ่มเติมเอง หรือโดยสมาชิกขอให้แก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่วุฒิสภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการจะต้องแถลงต่อที่ประชุมวุฒิสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

การรับรอง
รายงาน
การประชุม ข้อ 27 เมื่อวุฒิสภาได้รับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งใดแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมวุฒิสภาที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานวุฒิสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงานการประชุมวุฒิสภาที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้เลขาธิการวุฒิสภานั้นทักเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

การจดยางาน
การประชุมลับ ข้อ 28 วุฒิสภาอาจมีมติให้จดยางานการประชุมลับครั้งใด
ทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกพฤติการณ์ไว้

การเปิดเผย
รายงานการ
ประชุมลับ ข้อ 29 การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติ
ของวุฒิสภา

ห้ามโฆษณา
ข้อความ ข้อ 30 วุฒิสภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับ
ความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่มีการกล่าวหรือปรากฏ
ในการประชุมได้

ข้อ 31 ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมวุฒิสภา ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่มีได้มีมติของวุฒิสภาให้เปิดเผยและข้อความที่ห้ามโฆษณาตามข้อ 30

การจัดพิมพ์
รายงานการ
ประชุม

ส่วนที่ 2

การเสนอญัตติ

ข้อ 32 ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานวุฒิสภา และต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การเสนอญัตติ

ข้อ 33 ญัตติตามมาตรา 187 มาตรา 188 และมาตรา 304 วรรคสองของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ญัตติที่ไม่ต้องมี
ผู้รับรอง

ข้อ 34 ญัตติขอให้คณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภา คณะใดคณะหนึ่งหรือญัตติขอให้วุฒิสภาดังคณะกรรมการธิการสามัญหรือคณะกรรมการธิการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติขอให้
คณะกรรมการ
ธิการกระทำ
กิจการใด ๆ

ญัตติตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน

ญัตติขอให้มติด
กรณีปัญหาเกี่ยว
กับอำนาจหน้าที่
ของวุฒิสภา

ข้อ 35 ญัตติขอให้วุฒิสภามีมติว่ากรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามมาตรา 266 ของรัฐธรรมนูญ ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติที่ไม่ต้อง
เสนอล่วงหน้า
หรือเป็น
หนังสือ

ข้อ 36 ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ

- (1) ขอให้ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน
- (2) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม
- (3) ขอให้ลงมติตามข้อ 28 หรือข้อ 30
- (4) ญัตติตามข้อ 37 ข้อ 63 ข้อ 64 ข้อ 65 ข้อ 71 ข้อ 106

หรือข้อ 152

- (5) ญัตติที่ประธานของที่ประชุมอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ญัตติที่เสนอ
ได้ในขณะที่
ที่ประชุมกำลัง
ปรึกษาญัตติ
อื่นอยู่

ข้อ 37 เมื่อที่ประชุมวุฒิสภากำลังปรึกษาญัตติใดอยู่ ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่น นอกจากญัตติดังต่อไปนี้

(1) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใ้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

(2) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกันทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(3) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดง ความเห็น

(4) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(5) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(6) ขอให้ปิดอภิปราย

(7) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ญัตติตาม (3) (5) (6) หรือ (7) เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ 38 ญัตติตามข้อ 37 (6) และ (7) ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ 39 ญัตติตามข้อ 37 (7) ห้ามมิให้เสนอ

(1) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(2) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช

บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

(3) ในการพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา 138 มาตรา 143 มาตรา 196 มาตรา 199 มาตรา 257 มาตรา 261 มาตรา 274 (3)

มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 (3) มาตรา 297 มาตรา 302 และ
มาตรา 312 ของรัฐธรรมนูญ

(4) ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนบุคคลออกจาก
ตำแหน่ง

ญัตติเดิมตกไป

ข้อ 40 ในกรณีที่ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา
ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

การเสนอและ
รับรองญัตติ

ข้อ 41 ญัตติที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ผู้เสนอและ
ผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อท้ายญัตติที่เสนอ

ข้อ 42 ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรอง
แสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพันศีรษะ

การแก้ไข
เพิ่มเติมญัตติ

ข้อ 43 การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติที่ประธานวุฒิสภาสั่งบรรจุเข้า
ระเบียบวาระการประชุมและได้ส่งให้สมาชิกแล้วจะกระทำต่อเมื่อได้รับ
ความยินยอมของที่ประชุมวุฒิสภา

การถอนญัตติ

ข้อ 44 ผู้เสนอญัตติอาจถอนญัตติของตนได้ก่อนถึงวันนัด
ประชุมพิจารณาญัตตินั้น แต่ถ้าถึงวันนัดประชุมแล้วจะถอนญัตติได้ต่อ
เมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมวุฒิสภา

การถอน
และแก้ไข
คำแปรญัตติ

ข้อ 45 การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การข
แก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลา
แปรญัตติตามข้อ 108

ข้อ 46 การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรองจะกระทำได้เฉพาะก่อนที่ประธานวุฒิสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนชื่อได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมวุฒิสภา

การถอนชื่อ
ผู้ร่วมกันเสนอ
ญัตติหรือ
ผู้รับรองญัตติ

ข้อ 47 ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมวุฒิสภา หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

กรณีที่ญัตติ
หรือคำแปร
ญัตติใดตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องมอบแก่สมาชิกและทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานของที่ประชุม

ข้อ 48 ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามมิให้นำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ประธานวุฒิสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ 3

การอภิปราย

ผู้ที่มีสิทธิ
อภิปรายก่อน

ข้อ 49 ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนคือผู้เสนอญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติมีหลายคน ให้ประธานของที่ประชุมอนุญาตให้ใช้สิทธิอภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติหรือสมาชิกผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติ ซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้เสนอญัตติด้วย

การอภิปราย
ในลำดับต่อไป

ข้อ 50 เมื่อผู้อภิปรายก่อนตามข้อ 49 ได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้านย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับและมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ 51 ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานของที่ประชุมจะให้ คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติ หรือผู้รับรองคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

กรณีมีผู้
อภิปราย
หลายคน

ข้อ 52 การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามมิให้นำเอกสารใดๆ มาอ่านหรือนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมวุฒิสภา เว้นแต่ประธานของที่ประชุมจะอนุญาต แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิสมาชิกที่จะเขียนคำอภิปรายของตน และอ่านคำอภิปรายนั้นในที่ประชุมวุฒิสภา

ลักษณะ
การอภิปราย

ห้ามมิให้ผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามมิให้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ 53 ถ้าประธานของที่ประชุมเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานของที่ประชุมจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้ แม้จะมีได้ฝ่าฝืนข้อ 52 ก็ตาม

การหยุด
อภิปราย

ข้อ 54 สมาชิกผู้ใดเห็นว่าการฝ่าฝืนข้อบังคับและประสงค์จะประท้วง ให้ยื่นและยกมือขึ้นพันศีรษะ ประธานของที่ประชุมจะต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานของที่ประชุมวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืน

การประท้วง

ข้อบังคับตามที่ประท้วงนั้นหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานของที่ประชุมดังกล่าวให้ถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปราย พาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น และเมื่อประธานของที่ประชุมวินิจฉัยว่าการอภิปรายนั้นเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ผู้อภิปรายต้องถอนคำพูดตามคำสั่งของประธานของที่ประชุม

ถอนคำพูด

ข้อ 55 ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนเอง หรือเมื่อมีผู้ประท้วงหรือตามคำสั่งของประธานของที่ประชุมตามข้อ 54

ยุติการอภิปราย

ข้อ 56 การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

(1) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(2) ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติให้ปิดอภิปราย

(3) ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

การปิดอภิปราย

ข้อ 57 ในกรณีที่ประธานของที่ประชุมพิจารณาเห็นว่าได้ อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมวุฒิสภาวินิจฉัยว่าจะปิด อภิปรายหรือไม่ก็ได้

อภิปรายสรุป

ข้อ 58 เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดอภิปรายอีก นอกจากในกรณีที่ที่ประชุมวุฒิสภาจะต้องลงมติในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จึงให้ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน อภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย

ก่อนที่ที่ประชุมวุฒิสภาจะลงมติ เมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานของที่ประชุมให้สัญญาณแจ้งสมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

ข้อ 59 ประธานของที่ประชุมอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมวุฒิสภาประกอบการอภิปรายของรัฐมนตรีก็ได้

อนุญาตให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริง

ข้อ 60 ถ้าประธานของที่ประชุมให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยืนขึ้นให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธานของที่ประชุม

อำนาจประธาน

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการ หรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภายืนฟังด้วยอาการสำรวมตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ 4

การลงมติ

ข้อ 61 ในกรณีที่จะต้องมิตของวุฒิสภา ให้ประธานของที่ประชุมขอให้ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติ

การลงมติ

ข้อ 62 เสียงข้างมากตามมาตรา 156 ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีความเห็นของที่ประชุมวุฒิสภามีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงข้างมาก

คะแนนเสียงข้างมาก

ฝ่ายที่มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมวุฒิสภามีเกินสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด

การออกเสียงชี้ขาดของประธานของที่ประชุม ให้กระทำการเป็นการเปิดเผยโดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

การลงคะแนน

ข้อ 63 ภายใต้บังคับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเปิดเผย เว้นแต่เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนขอให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองมากกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมวุฒิสภา ก็ให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย

การออกเสียง
ลงคะแนน
เปิดเผย

ข้อ 64 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้
(1) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด

(2) ยกมือขึ้นพันศิระะพร้อมกันแสดงบัตรลงคะแนน ผู้เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้แสดงบัตรลงคะแนนสีขาว โดยบัตรลงคะแนนดังกล่าวให้สมาชิกลงลายมือชื่อและหมายเลขประจำตัวสมาชิกกำกับไว้ด้วย

(3) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานของที่ประชุมกำหนด

(4) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้นให้ใช้วิธีตาม (1) จะใช้วิธีตาม (2) (3) หรือ (4) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมวุฒิสภาอนุมัติ หรือ เมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ 71

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (1) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานของที่ประชุมจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (2) ให้ประธานของที่ประชุมสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปปรับบัตรลงคะแนนจากสมาชิกมาเพื่อดำเนินการตรวจนับคะแนนต่อไป

ข้อ 65 การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานวุฒิสภา

การออกเสียง
ลงคะแนนลับ

กำหนด

(2) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (/) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (O)

(3) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนลับตาม (1) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานของที่ประชุมจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

เมื่อจะมีการออกเสียงลงคะแนนลับตาม (2) ให้สมาชิกนั่งลงในที่ที่จัดไว้และให้ประธานของที่ประชุมสั่งให้เจ้าหน้าที่แจกกระดาษและซองให้

แก่สมาชิกทุกคน และเมื่อสมาชิกเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ของแล้ว ให้ประธานของที่ประชุมสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับมาเพื่อส่งให้แก่กรรมการตรวจนับคะแนนดำเนินการต่อไป และในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานของที่ประชุมเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

ก่อนออกเสียง
ลงคะแนนลับ

ข้อ 66 ก่อนออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ประธานของที่ประชุมให้สัญญาณแจ้งสมาชิกทราบเพื่อพร้อมที่จะออกเสียงลงคะแนนลับ

ลำดับ
การลงมติ

ข้อ 67 ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้ว ย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอันเสียไป

ข้อ 68 ประธานของที่ประชุมมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

สมาชิกซึ่งเข้า
มาในที่ประชุม
ระหว่าง
การลงคะแนน

ข้อ 69 สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมวุฒิสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตามข้อ 64 (1) หรือออกเสียงลงคะแนนลับตามข้อ 65 (1) อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานของที่ประชุมสั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยโดยวิธีอื่นอาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จได้ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับโดยวิธีอื่นอาจลงคะแนนได้ก่อนประธานของที่ประชุมสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ 70 เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานของที่ประชุมประกาศมติต่อที่ประชุมวุฒิสภาทันที ในกรณีเรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

ประกาศมติ

ข้อ 71 ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ ก็ให้มีการนับใหม่

การนับ
คะแนนเสียง
ใหม่

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้เปลี่ยนวิธีลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวตามข้อ 64 หรือข้อ 65 ซึ่งอยู่ในลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี เว้นแต่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดวิธีลงคะแนนไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

เมื่อได้มีการนับคะแนนเสียงโดยวิธีดังกล่าวในข้อ 64 (3) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ 72 ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้านให้ประธานของที่ประชุมถามที่ประชุมวุฒิสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นให้ถือว่าที่ประชุมวุฒิสภาลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น

ญัตติที่ไม่มี
ผู้คัดค้าน

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญ

หรือข้อบังคับที่กำหนดให้ที่ประชุมวุฒิสภาวินิจฉัยโดยการออกเสียง
ลงคะแนน

จัดทำบันทึก
การลงมติ
การออกเสียง
ลงคะแนน
ของสมาชิก

ข้อ 73 ให้เลขาธิการวุฒิสภาจัดทำบันทึกการลงมติการออกเสียง
ลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกการลงมติดังกล่าวไว้
ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้
เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

หมวด 4

กรรมวิธีการ

คณะกรรมการ
ธิการสามัญ

ข้อ 74 ให้วุฒิสภาดั้งคณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภา
ขึ้นเพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ใน
อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

คณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภาจะกระทำกิจการ พิจารณา
สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ได้ต่อเมื่อที่ประชุมวุฒิสภามอบหมาย

คณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภาแต่ละคณะประกอบด้วย
กรรมการธิการจำนวนไม่เกินสิบเจ็ดคน และให้มีจำนวนสิบหกคณะ ดังนี้

- (1) คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์
- (2) คณะกรรมาธิการการคมนาคม
- (3) คณะกรรมาธิการการคลัง การธนาคารและสถาบัน

การเงิน

- (4) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ
- (5) คณะกรรมาธิการการทหาร
- (6) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและการกีฬา
- (7) คณะกรรมาธิการการบริหารและการยุติธรรม
- (8) คณะกรรมาธิการการปกครอง
- (9) คณะกรรมาธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
- (10) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการ

พลังงาน

- (11) คณะกรรมาธิการการศึกษาและวัฒนธรรม
- (12) คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และ

อุตสาหกรรม

- (13) คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข
- (14) คณะกรรมาธิการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ
- (15) คณะกรรมาธิการสิ่งแวดล้อม

(16) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมและพิจารณา
เปิดเผยรายงานการประชุมลับ

หากมีความจำเป็นวุฒิสภาจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำ
วุฒิสภาเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาที่ตั้ง
เพิ่มขึ้นดังกล่าว จะมีจำนวนกรรมการเท่าใดให้เป็นไปตามที่วุฒิสภา
กำหนด

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา
ได้ไม่เกินสองคณะ

ตั้งคณะ
กรรมการ
วิสามัญกิจการ
วุฒิสภา

ข้อ 75 ให้วุฒิสภาดังตั้งคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา
ขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาญัตติและ
เรื่องอื่น ๆ ที่เข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภา และในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
กิจการของวุฒิสภา ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิก
และให้มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ตลอดอายุของวุฒิสภา

การตั้งกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่ง ให้ตั้งจากประธานคณะ
กรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อ 74 ทุกคณะ และจากบุคคลที่
คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินสองคน จำนวนนอกจากนั้นให้ที่
ประชุมวุฒิสภาเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

การเลือกตั้ง
คณะกรรมการ
ธิการ

ข้อ 76 ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ สมาชิกแต่ละคนมี
สิทธิเสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน การเสนอชื่อนั้นให้เสนอได้ครั้งละหนึ่ง

ชื่อหรือจะเสนอครั้งละหลายชื่อก็ได้ การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าห้าคน

ในการเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้เลือกจากบุคคลที่คณะกรรมการเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมวุฒิสภาเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

การเลือกตั้ง
คณะกรรมการ
วิสามัญ

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามวิธีที่ประธานของที่ประชุมกำหนด

ข้อ 77 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมวุฒิสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

องค์ประชุม
ของคณะ
กรรมการ

ข้อ 78 ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น ๆ

ตำแหน่งต่าง ๆ
ในคณะ
กรรมการ

ให้กรรมการผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมการเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ให้มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมการแต่ละคณะ โดยให้คณะกรรมการแต่งตั้งจากรายชื่อข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามบัญชีรายชื่อที่เลขาธิการวุฒิสภาจัดทำเสนอ

ผู้ช่วย
เลขานุการ
ประจำคณะ
กรรมการ

ตั้งคณะอนุ
กรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา
ปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ตามแต่จะมอบหมายได้
และให้นำข้อบังคับว่าด้วยกรรมการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเรียก
เอกสารหรือ
บุคคลมาชี้แจง

ข้อ 79 การออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียก
บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือ
ในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ตามมาตรา 189 วรรคสองและ
วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธาน
คณะกรรมการ

การนัดประชุม
คณะ
กรรมการ

การนัดประชุมคณะกรรมการนอกจากครั้งแรก ให้ทำเป็นหนังสือ
ลงลายมือชื่อเลขานุการคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนเลขานุการ
คณะกรรมการ

ผู้มีสิทธิเข้า
ฟังการประชุม
คณะ
กรรมการ

ข้อ 80 สมาชิก รัฐมนตรี ผู้ซึ่งรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี
มอบหมาย และผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ มีสิทธิเข้าฟัง
การประชุมคณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

การชี้แจงแสดง
ความเห็นใน
ที่ประชุมคณะ
กรรมการ

ข้อ 81 ภายใต้บังคับข้อ 80 ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรีและ
ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีสิทธิชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุม

คณะกรรมการการค้าได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นกระทำแทนได้ โดยยื่นต่อประธานคณะกรรมการการค้า

ข้อ 82 ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติให้มาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติแล้วแต่กรณี หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ประกาศและ
แจ้งกำหนดการ
ประชุมคณะ
กรรมการ

ข้อ 83 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผันให้เป็นกรณีพิเศษก่อนเสร็จการพิจารณาเรื่องนั้น

คำแปรญัตติ
ตกไป

ข้อ 84 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้วุฒิสภาวินิจฉัยก็ได้

สงวนคำ
แปรญัตติ

สงวน
ความเห็น

ข้อ 85 กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้วุฒิสภาวินิจฉัยก็ได้

รายงาน
ของคณะ
กรรมการ

ข้อ 86 เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่วุฒิสภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อวุฒิสภา

ในที่ประชุมวุฒิสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

กรณีคณะ
กรรมการ
กระทำกิจการ
หรือพิจารณา
เรื่องใดไม่เสร็จ
ตามกำหนด

ข้อ 87 ถ้ามีมติของวุฒิสภาให้คณะกรรมการใดกระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการจะกระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องนั้นไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนต้องรายงานให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญทั่วไปให้ประธานวุฒิสภาเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา และที่ประชุมวุฒิสภาอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะเห็นสมควร

แต่ถ้านอกสมัยประชุมหรืออยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติก็ให้ประธานวุฒิสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้วุฒิสภาทราบภายหลัง ทั้งนี้ ภายใต้บังคับ ข้อ 118

ข้อ 88 ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะดำเนินการตามภาระหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายจากวุฒิสภาต่อไปได้

ข้อ 89 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ถ้าคณะกรรมาธิการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้วุฒิสภาพิจารณา

ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ใช้บังคับกับการรายงานผลการศึกษาหรือสอบสวนเรื่องใด ๆ ที่คณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายจากวุฒิสภาด้วยโดยอนุโลม

กรณีที่สภา
ผู้แทนราษฎร
สิ้นอายุหรือมี
การยุบสภา

ข้อสังเกต
ของคณะ
กรรมาธิการ

กรรมการพ้น
จากตำแหน่ง

- ข้อ 90 กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ
- (1) อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง
 - (2) ตาย
 - (3) ลาออก
 - (4) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม ตามข้อ 87
 - (5) วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา 168 ของรัฐธรรมนูญ ให้กรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (1) ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ตั้งซ่อม
กรรมการ

ข้อ 91 ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานวุฒิสภา เพื่อขอให้วุฒิสภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง สำหรับคณะกรรมการวิสามัญ หากตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลง ประธานคณะกรรมการวิสามัญจะแจ้งต่อประธานวุฒิสภาเพื่อขอให้วุฒิสภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือไม่ก็ได้

หมวด 5
การดำเนินการของคณะกรรมการ
ตามมาตรา 135 ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ 92 เมื่อมีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้
คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติ
ของรัฐธรรมนูญให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญชั้นคณะหนึ่ง
มีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคนเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติ
ของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวม
ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่งนั้นเป็น
กรณี ๆ ไป

กรณีที่วุฒิสภา
ต้องแต่งตั้ง
หรือให้ความ
เห็นชอบให้
บุคคลดำรง
ตำแหน่งใด ๆ

ข้อ 93 การตั้งกรรมการสามัญตามข้อ 92 ให้ตั้งจากสมาชิก
ที่คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเสนอชื่อมีจำนวนสามคน จำนวน
นอกจากนั้นให้ที่ประชุมวุฒิสภาเลือกจากรายชื่อสมาชิกที่คณะกรรมการ
สามัญประจำวุฒิสภาเสนอจากกรรมการคณะนั้น ๆ คณะละหนึ่งคน

การตั้ง
กรรมการ
สามัญ

ข้อ 94 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมา
ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะ
เป็นองค์ประชุม

องค์ประชุม
คณะ
กรรมการ

การเรียก
เอกสารหรือ
เรียกบุคคลใด
มาแถลง
ข้อเท็จจริง

ข้อ 95 เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติและความประพฤติ
ของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญ คณะกรรมการอาจเรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานอันจำเป็น
จากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็น
ได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการมีหนังสือเชิญบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้
ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาให้ข้อเท็จจริง หรือชี้แจง
เกี่ยวกับประวัติและความประพฤติที่ประสงค์จะทราบ หากปรากฏว่ามี
ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับ
การเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และข้อมูล
หรือข้อเท็จจริงนั้นยังไม่เป็นที่ยุติ ให้บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรง
ตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มีสิทธิชี้แจงและแถลงข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อความเป็นธรรม

การประชุม
คณะ
กรรมการ

ข้อ 96 การประชุมคณะกรรมการให้กระทำการลับ โดย
ผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้
รับอนุญาตจากประธานคณะกรรมการ

รายงาน
ของคณะ
กรรมการ

ข้อ 97 เมื่อคณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่เสร็จแล้ว
ให้เสนอรายงานต่อประธานวุฒิสภา

รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวให้จัดทำเป็นรายงานลับ และให้ระบุข้อมูลหรือข้อเท็จจริง พยานหลักฐานอันจำเป็น พร้อมรายละเอียดเป็นรายบุคคล

ข้อ 98 เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับรายงานของคณะกรรมการตามข้อ 97 แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และให้เลขาธิการวุฒิสภาจัดส่งเฉพาะระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สมาชิก โดยไม่ต้องจัดส่งรายงานลับของคณะกรรมการดังกล่าวไปด้วย

การบรรจุเข้า
ระเบียบวาระ

ข้อ 99 ในการประชุมวุฒิสภา ให้คณะกรรมการนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภา โดยให้เลขาธิการวุฒิสภาแจกจ่ายสำเนารายงานลับของคณะกรรมการให้แก่สมาชิกเพื่อประกอบการพิจารณาในที่ประชุมวุฒิสภา สำเนารายงานลับดังกล่าวสมาชิกจะนำออกนอกห้องประชุมมิได้

เสนอรายงาน
ของคณะ
กรรมการต่อ
ที่ประชุม
วุฒิสภา

ก่อนนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการร้องขอต่อที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อให้มีการดำเนินการประชุมลับ

การประชุมลับ

ในกรณีที่มีได้มีการประชุมลับ ให้ประธานวุฒิสภาสั่งงดการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ ถ้ามี และให้

กรณีที่ไม่
ประชุมลับ

เลขาธิการวุฒิสภาส่งรายงานลับตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดการตรวจรายงานการประชุมและพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ เพื่อพิจารณาก่อนว่าจะสมควรเปิดเผยหรือไม่ และถ้าคณะกรรมการจัดการตรวจรายงานการประชุมและพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับเห็นว่าไม่สมควรเปิดเผย ให้เลขาธิการวุฒิสภาแยกรายงานลับดังกล่าวออกจากรายงานการประชุมวุฒิสภาและเก็บรักษาไว้ โดยจะเปิดเผยมิได้

การทำลาย
สำเนารายงาน
ลับของคณะ
กรรมการ

ข้อ 100 เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาเสร็จแล้ว ให้สมาชิกส่งคืนสำเนารายงานลับของคณะกรรมการต่อเลขาธิการวุฒิสภาในที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อนำไปทำลายตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517 ต่อไป โดยให้ประธานคณะกรรมการหรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย เป็นผู้กำกับในการทำลายนั้น

ข้อ 101 ให้นำความในหมวด 4 ว่าด้วยกรรมการมาใช้บังคับกับการดำเนินการของคณะกรรมการโดยอนุโลม เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้แล้วในหมวดนี้

หมวด 6

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ข้อ 102 ให้มีสารบบลงวัน เดือน ปี ที่วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากสภาผู้แทนราษฎร และวัน เดือน ปี ที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

สารบบ
รับ - ส่ง
ร่าง พ.ร.บ.

ข้อ 103 ภายใต้นับคัมมาตรา 180 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.

ข้อ 104 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นหรือไม่

พิจารณา
วาระที่หนึ่ง

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง วุฒิสภาจะมอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือปัญหาใด ๆ เสียก่อนก็ได้

เห็นชอบด้วย
กับร่าง พ.ร.บ.

ข้อ 105 ในกรณีที่วุฒิสภามีมติในวาระที่หนึ่ง เห็นชอบด้วยกับ
หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ให้วุฒิสภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

พิจารณา
วาระที่สอง

ข้อ 106 ภายใต้บังคับข้อ 119 การพิจารณาในวาระที่สอง ให้
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
โดยคณะกรรมการที่วุฒิสภาตั้ง หรือกรรมาธิการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการที่วุฒิสภาตั้ง การพิจารณาโดย
กรรมาธิการเต็มสภาจะกระทำต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิก
เสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมวุฒิสภาอนุมัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญโดยกรรมาธิการเต็มสภานั้น วุฒิสภาจะตั้งคณะกรรมการ
เพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติหรือ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ ได้

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.
โดยคณะ
กรรมาธิการ
เต็มสภา

ข้อ 107 ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการเต็มสภานั้น วุฒิสภาจะ
มอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาหรือคณะกรรมการ
วิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ 108 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นคณะกรรมการสิทธิการที่วุฒิสภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการสิทธิการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่วุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเว้นแต่วุฒิสภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

เสนอ
คำแปรญัตติ

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา และให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการวุฒิสภากำหนด

การแปรญัตติ

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นสมบูรณ์และวุฒิสภาเห็นชอบ

ข้อ 109 เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น โดยแสดง

รายงาน
ของคณะ
กรรมการ

ร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานวุฒิสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่า ได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมใน มาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการกิจการเกี่ยวด้วย คำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของ ผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ กิจให้ระบุไว้ใน รายงานด้วย

ข้อ 110 เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและรายงานของคณะกรรมการ ตามข้อ 109 แล้วให้เสนอวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

กรรมการ
เต็มสภา

ข้อ 111 ในกรณีที่วุฒิสภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกรรมการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการ และ ประธานของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้น คณะกรรมการและการพิจารณาของวุฒิสภาในวาระที่สองเรียง ตามลำดับมาตรฐานกันไป

พิจารณา
เรียงมาตรา

ข้อ 112 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้วุฒิสภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตาม

ลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมาธิการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 113 เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้วุฒิสภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณารั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

พิจารณาสรุป

ข้อ 114 เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

ข้อ 115 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่สาม ให้ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติว่าเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือถ้าในการพิจารณาในวาระที่สองได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ก็ให้ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีเช่นว่านี้ มติให้แก้ไขเพิ่มเติมให้หมายความว่าจะให้แก้ไขเพิ่มเติมตามที่ได้พิจารณาไว้ในวาระที่สอง และมติไม่แก้ไขเพิ่มเติมให้หมายความว่าจะวุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม

พิจารณา
วาระที่สาม

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

แจ้งมติของที่
ประชุมวุฒิสภา

ข้อ 116 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เมื่อวุฒิสภามีมติเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรทราบ

ตั้งคณะ
กรรมาธิการ
ร่วมกัน

ข้อ 117 ในกรณีวุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งกรรมาธิการร่วมกันตามมาตรา 175 (3) ของรัฐธรรมนูญ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้แจ้งจำนวนกรรมาธิการร่วมกันมาให้ทราบแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการเพื่อให้วุฒิสภாதังกรรมาธิการร่วมกัน

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้วพร้อมกับรายงานของคณะกรรมาธิการ ให้วุฒิสภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

กรณีวุฒิสภา
พิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.ฯ
อาจไม่เสร็จ
ภายในกำหนด

ข้อ 118 วุฒิสภาจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้เสร็จภายในกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 174 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าการพิจารณาของวุฒิสภา

อาจไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ประธานคณะกรรมการพิจารณา รายงานให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการขอให้วุฒิสภายายเวลา ออกไปเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ 119 เมื่อวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด หรือที่ธรณีสงฆ์ จากสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราช บัญญัตินั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาตามข้อ 75 เพื่อ พิจารณาเป็นการด่วน และให้คณะกรรมการพิจารณาและรายงานต่อ ประธานวุฒิสภาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราช บัญญัตินี้ดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวเสร็จแล้วให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นพร้อมทั้งรายงานของคณะ กรรมการ รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุความเห็นของคณะกรรมการ ว่า จะสมควรเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่ หากเห็นสมควรเห็นชอบด้วยกับหลักการจะสมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตราใดหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิก

เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติพร้อมด้วยรายงานของ คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม เพื่อพิจารณาต่อไป

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.
เวนคืนอสังหา
ริมทรัพย์, โอน
กรรมสิทธิ์ที่
ราชพัสดุ หรือ
ที่วัด

ในกรณีที่วุฒิสภามีมติในวาระที่หนึ่ง เห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้วุฒิสภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง โดยกรรมาธิการเต็มสภา

ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ร่าง พ.ร.บ. งบประมาณฯ

ข้อ 120 เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายแล้ว ให้วุฒิสภที่ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่ที่ประชุมวุฒิสภากำหนด เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

การพิจารณา ร่าง พ.ร.บ. งบประมาณ

ข้อ 121 เมื่อวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย จากสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังคณะกรรมาธิการวิสามัญตามข้อ 120 เป็นการด่วน และให้คณะกรรมาธิการพิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานวุฒิสภาให้แล้วเสร็จภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว การพิจารณาในชั้นคณะกรรมาธิการนี้ไม่มีการแปรญัตติ

เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พร้อมทั้งรายงานความเห็น ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม เป็นเรื่องด่วน

ข้อ 122 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามข้อ 121 ให้วุฒิสภาพิจารณาและลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ลงมติ

ในการพิจารณาดังกล่าวสมาชิกรัฐสภาจะขอแก้ไขเพิ่มเติมมิได้

หมวด 7 การตั้งกระทู้ถาม

ข้อ 123 การตั้งกระทู้ถาม ให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานวุฒิสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และให้แสดงความประสงค์ด้วยว่าจะให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาหรือจะให้ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา การตั้ง
กระทู้ถาม

ข้อเท็จจริงใด ๆ ที่อ้างประกอบกระทู้ถาม ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้จะมีได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบ ก็ให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

คำถาม ข้อเท็จจริงที่อ้าง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องไม่พุ่มเฟิยวนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นทำนองอภิปราย

ข้อ 124 กระทู้ถามแต่ละกระทู้ นั้น ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

ลักษณะ
ต้องห้ามของ
กระทู้ถาม

- ข้อ 125 กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
- (1) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
 - (2) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
 - (3) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
 - (4) เป็นการให้ออกความเห็น
 - (5) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
 - (6) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
 - (7) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับ

การงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ 126 ระบุตามข้อ 125 (3) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือเหตุการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้น ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ 127 กรณีที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือมีเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมหรือเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือกระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐมนตรีควรจะต้องชี้แจงหรือดำเนินการโดยทันทีนั้น จะตั้งกระทู้ถามด่วนก็ได้

กระทู้ถามด่วน

ข้อ 128 ให้เป็นอำนาจของประธานวุฒิสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดที่สมาชิกตั้งถามมาเป็นหรือไม่เป็นกระทู้ถามตามข้อ 123 ข้อ 125 ข้อ 126 หรือข้อ 127 และให้ประธานวุฒิสภาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับกระทู้ถามนั้น

วินิจฉัย
กระทู้ถาม

การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นประการใด ให้เลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในห้าวันนับแต่วันที่ประธานวุฒิสภาวินิจฉัย

ข้อ 129 ให้ประธานวุฒิสภาจัดส่งกระทู้ถามไปยังรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้อง

กำหนดเวลา
ตอบกระทู้ถาม

ในกรณีที่เป็นกระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตอบภายในสามสัปดาห์ นับแต่วันที่รัฐมนตรีได้รับกระทู้ถามนั้น และหากรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ในราชกิจจานุเบกษา หรือมีเหตุขัดข้องไม่ตอบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามและสมาชิกทราบ

ในกรณีที่เป็นกระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมวุฒิสภา ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่ส่งไปตามวรรคหนึ่ง แต่ในกรณีที่เป็นกระทู้ถามด่วน ให้ประธานวุฒิสภาจัดส่งกระทู้ถามนั้นไปยังรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้อง และให้แจ้งไปด้วยว่าได้กำหนดให้ผู้ตั้งกระทู้ถามเรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาดังกล่าวให้ประธานวุฒิสภาคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์ และความสนใจของประชาชน ซึ่งควรจะได้ทราบโดยปัจจุบันนั้นเป็นหลักพิจารณา หากประธานวุฒิสภาไม่อาจบรรจุกระทู้ถามเข้าระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้แจ้งเหตุขัดข้องให้ที่ประชุมวุฒิสภาและผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

องค์ประชุม

ข้อ 130 องค์ประชุมของวุฒิสภาในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา 183 ของรัฐธรรมนูญ ให้มีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ 131 เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ให้ประธานของที่ประชุม
อนุญาตให้ถามตามลำดับ ในการถามมิให้ชี้แจงหรืออ่านคำชี้แจงประกอบ

ลำดับการถาม
กระทู้ถาม

ถ้ามีกระทู้ถามด่วน ให้ประธานของที่ประชุมอนุญาตให้ถามก่อน
กระทู้ถามที่มีไข่กระทู้ถามด่วน

ถ้ามีกระทู้ถามด่วนหลายกระทู้ ให้ประธานของที่ประชุมอนุญาตให้
ถามก่อนหลังได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 132 ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามได้

การถอน
กระทู้ถาม

เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม
หรือไม่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภา ให้ถือว่าได้ถอนกระทู้ถามนั้น

ข้อ 133 เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถาม
ได้อีกหนึ่งครั้งเว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็น
และประธานของที่ประชุมอนุญาต

การซักถาม

ในการซักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบ
ได้เท่าที่จำเป็น

ข้อ 134 รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามในที่ประชุม
วุฒิสภาก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมวุฒิสภา และให้กำหนดว่าจะ
ตอบได้เมื่อใด

เลื่อนการตอบ
กระทู้ถาม

การบรรจุ
กระทู้ถาม ข้อ 135 ในการประชุมวุฒิสภาครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถาม
ได้ไม่เกินห้ากระทู้ แต่ถ้าหากมีกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน ประธานวุฒิสภา
จะบรรจุกระทู้ถามเกินห้ากระทู้ก็ได้

การถาม
กระทู้ถาม ข้อ 136 ในการประชุมวุฒิสภาครั้งหนึ่ง ๆ มิให้ผู้ตั้งกระทู้ถาม
คนเดียวถามเกินหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

ข้อ 137 กระทู้ถามใดที่รัฐมนตรียังไม่ได้อตอบ ให้เป็นอันระงับไป
เมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง

หมวด 8

การเปิดอภิปรายทั่วไป

การขอเปิด
อภิปรายทั่วไป ข้อ 138 การขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 187 ของรัฐธรรมนูญ
ให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานวุฒิสภา โดยระบุให้ชัดเจนว่าจะให้
คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร
ราชการแผ่นดินในเรื่องใด

ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งการขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่งไป
ยังนายกรัฐมนตรีและให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ 139 เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายทั่วไปแล้ว สมาชิกมีสิทธิที่จะอภิปรายซักถามได้

ข้อ 140 รัฐมนตรีเท่าที่ที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถาม

การตอบ
ข้อซักถาม

รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกที่ซักถามและอภิปรายในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายทั่วไปทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ 141 ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความในหมวด 3 ส่วนที่ 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 9

ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ

ข้อ 142 สมาชิกและกรรมการจักต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ อุทิศเวลาให้แก่การประชุม และกระทำภารกิจโดยพร้อมเพรียงอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ

ประมวล
จริยธรรมของ
สมาชิกและ
กรรมการ

ข้อ 143 สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม และไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

ข้อ 144 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

ข้อ 145 สมาชิกและกรรมการจักต้องเคารพและปฏิบัติตามข้อบังคับและมติของที่ประชุมวุฒิสภา

ข้อ 146 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่นำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมาอภิปรายแสดงความเห็นในที่ประชุมวุฒิสภาหรือที่ประชุมคณะกรรมการ

ข้อ 147 สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาความลับในการประชุมวุฒิสภาหรือการประชุมคณะกรรมการที่กระทำเป็นการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใดหรือในทางใดเว้นแต่เป็นการต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับนี้

ข้อ 148 สมาชิกและกรรมการพึงรักษาชื่อเสียงของวุฒิสภาและไม่กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวุฒิสภาและเกียรติภูมิของชาติ

หมวด 10

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ 149 สถานที่ประชุมวุฒิสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม ผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด บุคคลอื่นที่มีไข่มสมาชิกรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่รัฐสภา เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมวุฒิสภา

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสาร และห้ามสูบบุหรี่ในที่ประชุมวุฒิสภา การแต่งกายของสมาชิก ให้แต่งเครื่องแบบ หรือสากลนิยม หรือตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด

ข้อ 150 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานของที่ประชุมมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ออนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้ออกจากที่ประชุมวุฒิสภาหรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานของที่ประชุมสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมวุฒิสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานของที่ประชุมมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมวุฒิสภา หรือออกไปให้พ้นบริเวณที่ประชุมวุฒิสภา

การรักษา
ระเบียบและ
ความเรียบร้อย
ในสถานที่
ประชุม

อำนาจประธาน
ในการรักษา
ระเบียบและ
ความเรียบร้อย

คำสั่งของประธานของที่ประชุมตามข้อนี้ ผู้ใดจะได้แย้งมิได้

การรักษา
ระเบียบและ
ความสงบ
เรียบร้อยใน
ส่วนที่เกี่ยวกับ
บุคคลภายนอก

ข้อ 151 การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมวุฒิสภาหรือบริเวณที่ประชุมวุฒิสภาหรือเข้าฟังการประชุมของวุฒิสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของวุฒิสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภาวางไว้

หมวด 11

บทสุดท้าย

การแก้ไข
ข้อบังคับ

ข้อ 152 ถ้าประธานของที่ประชุมขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมวุฒิสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมวุฒิสภา ก็ให้งดใช้ข้อบังคับนั้นได้

การตีความ
ข้อบังคับ

ข้อ 153 ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของวุฒิสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดย

คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมวุฒิสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานของที่ประชุมขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ข้อ 154 การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้ทำเป็นร่างข้อบังคับโดยแบ่งเป็นข้อ และต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบด้วย

การพิจารณาญัตติในข้อนี้ ให้นำความในหมวด 6 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 155 ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณานุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาตามมาตรา 165 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ หรือมีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณานุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูกฟ้องตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานวุฒิสภาพรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

การแก้ไข
เพิ่มเติม
ข้อบังคับ

การอนุญาต
หรือไม่อนุญาต
ให้มีการจับ
คุมขังหรือ
หมายเรียกตัว
สมาชิกใน
ระหว่าง
สมัยประชุม

กรณีประธาน
สั่งปล่อย
สมาชิก

ข้อ 156 ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาสั่งให้ปล่อยสมาชิกที่ถูกจับในขณะกระทำความผิดตามมาตรา 165 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ หรือร้องขอให้ปล่อยสมาชิกซึ่งถูกคุมขังตามมาตรา 167 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานของที่ประชุมแจ้งต่อที่ประชุมวุฒิสภาในโอกาสแรกที่มีการประชุมวุฒิสภา

ผู้เสียหาย
ประสงค์ให้มี
การโฆษณา
คำชี้แจง

ข้อ 157 ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายประสงค์จะให้มีการโฆษณาคำชี้แจง ตามมาตรา 157 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้บุคคลนั้นยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภาตามแบบที่กำหนด

คำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ต้องมีข้อความเป็นข้อเท็จจริงโดยไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอดังกล่าว ให้ส่งคำร้องขอนั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเป็นการด่วน เพื่อที่คณะกรรมการจะได้พิจารณาคำร้องขอดังกล่าวต่อไป และให้คณะกรรมการพิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานวุฒิสภาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ เพื่อประธานวุฒิสภาจะได้ดำเนินการต่อไป

ให้เลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการโฆษณาคำชี้แจงดังกล่าวด้วยวิธีปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีกำหนดระยะเวลาเจ็ดวัน

นับแต่วันที่ประธานวุฒิสภาเห็นควรจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจง และให้ส่งสมาชิกเพื่อทราบด้วย

ข้อ 158 ในการจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณากรณีตามมาตรา 306 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานวุฒิสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

บทเฉพาะกาล

ข้อ 159 ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

บทเฉพาะกาล

ข้อ 160 ให้คณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำวุฒิสภา คณะกรรมการสิทธิการสามัญตามข้อ 92 และคณะกรรมการวิสามัญที่มีอยู่ในวันใช้ข้อบังคับนี้ คงเป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา คณะกรรมการสิทธิการสามัญตามข้อ 92 และคณะกรรมการวิสามัญตามข้อบังคับนี้ โดยให้เปลี่ยนชื่อคณะกรรมการการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเป็นคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม

ให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาที่มีอยู่ในวันใช้ข้อบังคับนี้
เป็นคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาตามข้อบังคับนี้ โดยให้มี
จำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ในวันใช้ข้อบังคับนี้

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ยังคงดำเนิน
กิจการตามที่วุฒิสภามอบหมายต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ประกาศ ณ วันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2541

มีชัย ฤชุพันธุ์

ประธานวุฒิสภา

ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539

ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา

พ.ศ. 2539

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 161 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 รัฐสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า " ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539 "

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้ คำว่า

" รัฐสภา " หมายถึง วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และให้หมายความรวมถึงวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

" ประธาน " หมายถึง ประธานของที่ประชุมรัฐสภา

" สมาชิกรัฐสภา " หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

* การประชุมรัฐสภา * หมายถึง การประชุมร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงวุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

" ที่ประชุมรัฐสภา " หมายถึง ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงวุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

" เลขานุการรัฐสภา " หมายถึง เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภา ตามข้อบังคับนี้

" รองเลขานุการรัฐสภา " หมายถึง เลขานุการวุฒิสภำซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นรองเลขานุการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๔ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด 1

อำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภา

- ข้อ 5 ประธานรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- (1) เป็นประธานของที่ประชุมรัฐสภา
 - (2) ควบคุมและดำเนินกิจการของรัฐสภา
 - (3) รักษาความสงบเรียบร้อยในรัฐสภาตลอดถึงบริเวณของรัฐสภา
 - (4) เป็นผู้แทนรัฐสภาในกิจการภายนอก
 - (5) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

อำนาจหน้าที่
ประธานรัฐสภา

ข้อ 6 รองประธานรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานรัฐสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภาหรือปฏิบัติการตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

อำนาจหน้าที่
รองประธาน
รัฐสภา

เมื่อไม่มีประธานรัฐสภา หรือประธานรัฐสภา ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา

อำนาจหน้าที่
เลขานุการ
รัฐสภา

- ข้อ 7 เลขานุการรัฐสภามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- (1) นัดประชุมรัฐสภาและนัดประชุมคณะกรรมการ
 - (2) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม
คณะกรรมการเข้าปฏิบัติหน้าที่
 - (3) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
 - (4) รับผิดชอบการทำรายงานการประชุมรัฐสภา
 - (5) ยินยอมติของรัฐสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - (6) รักษาสรรพเอกสารของรัฐสภา
 - (7) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธาน
รัฐสภาวางไว้
 - (8) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
 - (9) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

อำนาจหน้าที่
รองเลขานุการ
รัฐสภา

ข้อ 8 รองเลขานุการรัฐสภามีหน้าที่ช่วยเลขานุการรัฐสภาใน
กิจการอันเป็นหน้าที่ของเลขานุการรัฐสภา หรือปฏิบัติการตามที่เลขานุการ
รัฐสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีเลขานุการรัฐสภา หรือเลขานุการรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองเลขานุการรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการ
รัฐสภา

หมวด 2
การประชุมรัฐสภา
ส่วนที่ 1
วิธีการประชุม

ข้อ 9 การประชุมรัฐสภาให้เป็นการเปิดเผยแต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับก็ให้ประชุมลับ

การประชุม
รัฐสภา

ในการประชุมเปิดเผยให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมรัฐสภาได้ตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาวางไว้ และให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภาทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมรัฐสภาทราบ

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมรัฐสภาหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะรับฟังการประชุมรัฐสภาได้ก็แต่เฉพาะสมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี และผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธาน และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของรัฐสภา

การประชุมลับ

ข้อ 10 การประชุมรัฐสภาให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 160 ของรัฐธรรมนูญ

การเรียกประชุมรัฐสภา ข้อ 11 ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันของวันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้ว ให้แจ้งประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

การนัดประชุมรัฐสภา ข้อ 12 การนัดประชุมรัฐสภาต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอกนัดในที่ประชุมรัฐสภาแล้ว จึงให้ทำหนังสือแจ้งเฉพาะสมาชิกรัฐสภาที่ไม่ได้มาประชุมรัฐสภา

การนัดประชุมรัฐสภาให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานรัฐสภาจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

การส่งระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ข้อ 13 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมรัฐสภากับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าจำเป็นหรือสมควรจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันนัดประชุมรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

การจัดระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ข้อ 14 การจัดระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาให้จัดตามลำดับดังต่อไปนี้

- (1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (2) รับรองรายงานการประชุม

- (3) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (4) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (5) เรื่องที่เสนอใหม่
- (6) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วนจะจัดไว้ในลำดับ
ใดของระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาก็ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่องซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอเรื่องใด
เป็นเรื่องด่วนไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ก็ให้
ประธานรัฐสภาพิจารณา และอาจจัดให้ตามที่คณะรัฐมนตรีขอ

ข้อ 15 ให้มีสมุดวางไว้สำหรับสมาชิกรัฐสกาลงชื่อก่อนเข้า องค์ประชุม
ประชุมทุกครั้ง เมื่อมีสมาชิกรัฐสกาลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

เมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุมให้สมาชิกรัฐสภาเข้านั่งในท้องประชุม
รัฐสภา

เมื่อมีสมาชิกรัฐสภาครบองค์ประชุมแล้ว ให้ประธานดำเนินการ
ประชุมได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมรัฐสภายืนขึ้นจนกว่า
ประธานได้นั่งลง

ไม่ครบ
องค์ประชุม

ข้อ 16 เมื่อพ้นกำหนดประชุมรัฐสภาไปสามสัปดาห์แล้ว สมาชิกรัฐสภายังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมรัฐสภาไปก็ได้

พิจารณาตาม
ระเบียบวาระ

ข้อ 17 การประชุมรัฐสภาให้ที่ประชุมรัฐสภาพิจารณาตามเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่จัดไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

การกล่าว
ถ้อยคำในที่
ประชุมรัฐสภา

ข้อ 18 ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมรัฐสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะเมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น

กรณีที่รัฐมนตรี
ขอแถลงในที่
ประชุมรัฐสภา

ข้อ 19 ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมรัฐสภา ให้ประธานพิจารณาอนุญาต

สมาชิกรัฐสภาอาจซักถามเพื่อความกระจ่างในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ เมื่อเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

อำนาจประธาน
ในที่ประชุม
รัฐสภา

ข้อ 20 ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมรัฐสภาในปัญหาใด ๆ สั่งพักการประชุมรัฐสภา เลื่อนการประชุมรัฐสภา หรือเลิกการประชุมรัฐสภาได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยมิได้สั่งอย่างใดและไม่มีรองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุมรัฐสภา

ข้อ 21 รายงานการประชุมรัฐสภาเมื่อเลขาธิการรัฐสภาจัดทำเสร็จแล้ว ให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ก่อนที่จะเสนอให้รัฐสภารับรองให้ทำสำเนาวางไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแห่งละสามฉบับไม่น้อยกว่าเจ็ดวันเพื่อให้สมาชิกรัฐสภาตรวจดูได้

รายงานการ
ประชุมรัฐสภา

รายงานการประชุมรัฐสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกรัฐสภาที่มาประชุม ที่ลาการประชุมและที่ขาดการประชุม

สมาชิกรัฐสภามีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมรัฐสภาดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อเลขาธิการรัฐสภา ถ้าเลขาธิการรัฐสภาไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกรัฐสภาผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัย

การขอแก้ไข
เพิ่มเติม
รายงานการ
ประชุมรัฐสภา

ข้อ 22 รายงานการประชุมรัฐสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาตรวจดูแล้วถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยสมาชิกรัฐสภาขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ในคราวที่รัฐสภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมรัฐสภานั้น เลขาธิการรัฐสภาต้องแถลงต่อที่ประชุมรัฐสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

รับรองรายงาน
การประชุม
รัฐสภา

ข้อ 23 เมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้รับรองรายงานการประชุมรัฐสภา
ครั้งใดแล้ว ให้ประธานรัฐสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมรัฐสภาที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของ
สภาผู้แทนราษฎร สิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้เลขาธิการ
รัฐสภาบันทึกเหตุนั้นไว้และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุม
รัฐสภานั้น

การจด
รายงาน
การประชุมลับ

ข้อ 24 ที่ประชุมรัฐสภาอาจมีมติให้คงจกรายงานการประชุมลับ
ครั้งใดทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์และมติ
ของที่ประชุมรัฐสภาไว้

การเปิดเผยรายงาน
การประชุมลับ

ข้อ 25 การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติ
ของที่ประชุมรัฐสภา

การห้าม
โฆษณา
ข้อความ

ข้อ 26 ที่ประชุมรัฐสภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับ
ความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่ได้กล่าวหรือปรากฏใน
การประชุมรัฐสภาก็ได้

การจัดพิมพ์
รายงานการ
ประชุมรัฐสภา

ข้อ 27 ให้เลขาธิการรัฐสภาจัดพิมพ์รายงานการประชุมรัฐสภา
ขึ้นเป็นเล่ม ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่มีได้มิตินั้นของที่ประชุม
รัฐสภาให้เปิดเผย และข้อความที่ห้ามโฆษณา

ส่วนที่ 2

การเสนอญัตติ

- ข้อ 28 ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อ ประธานรัฐสภา และต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น
- ข้อ 29 ญัตติตามมาตรา 157 และมาตรา 211 ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง
- ข้อ 30 ญัตติขอให้รัฐสภามีมติว่ากรณีเป็นปัญหาที่จะต้องตีความ รัฐธรรมนูญตามมาตรา 207 ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เสนอ ต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน
- ข้อ 31 ญัตติขอให้คณะกรรมการหรือขอให้รัฐสภาตั้งคณะกรรมการของรัฐสภากระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ถ้าสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน
- ข้อ 32 ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ต้องเสนอเป็นร่าง รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
- การเสนอญัตติ
- ญัตติที่ไม่ต้องมีผู้รับรอง
- ญัตติ
ขอให้ตีความ
รัฐธรรมนูญ
- ญัตติขอให้คณะ
กรรมการกระทำ
กิจการใด ๆ
- ญัตติขอแก้ไข
เพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญ

กำหนดวัน
ประชุมรัฐสภา

ข้อ 33 เมื่อประธานรัฐสภาได้รับญัตติตามข้อ 32 ให้ประธานรัฐสภากำหนดวันประชุมรัฐสภาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

ญัตติที่ไม่ต้อง
เสนอล่วงหน้า
หรือเป็นหนังสือ

- ข้อ 34 ญัตติต่อไปนี้ ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ
- (1) ขอให้ปรึกษาหรือพิจารณาเป็นเรื่องด่วน
 - (2) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา
 - (3) ขอให้ลงมติตามข้อ 24 หรือข้อ 26
 - (4) ญัตติในข้อ 35 ข้อ 57 ข้อ 58 ข้อ 59 ข้อ 64 ข้อ 101 หรือข้อ 106
 - (5) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ญัตติ
ที่เสนอได้ใน
ขณะที่ประชุม
รัฐสภากำลัง
พิจารณาญัตติ
อื่นอยู่

ข้อ 35 เมื่อที่ประชุมรัฐสภากำลังปรึกษาหรือพิจารณาญัตติโดยอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติต่อไปนี้

- (1) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน
- (2) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น
- (3) ขอให้ร่วมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(4) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา

(5) ขอให้ปิดอภิปราย

ญัตติตาม (2) (4) หรือ (5) เมื่อที่ประชุมรัฐสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามเสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ 36 ญัตติตามข้อ 35 (5) ห้ามผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ 37 ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ สมาชิกรัฐสภาผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น การเสนอและรับรองญัตติ

ข้อ 38 ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพันศีรษะ

ข้อ 39 การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติที่ประธานรัฐสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมรัฐสภา การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติ

ผู้เสนอญัตติหรือผู้รับรอง อาจถอนญัตติหรือการรับรอง ของตนได้เมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมรัฐสภา

ข้อ 40 การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำเฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ การถอนหรือแก้ไขคำแปรญัตติ

ข้อ 41 ภายใต้บังคับข้อ 39 วรรคสอง การถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใดจะกระทำมิได้ การถอนชื่อผู้รับรองหรือร่วมกันเสนอญัตติ

กรณีที่ผู้คดี
หรือคำแปร
ญัตติใดตกไป

ข้อ 42 ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุม
รัฐสภาแล้วถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมรัฐสภาหรือ
ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมรัฐสภา โดยไม่มีผู้ชี้แจงแทน
ในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องมอบแก่สมาชิกรัฐสภาและต้องทำ
เป็นหนังสือยื่นต่อประธาน

ข้อ 43 ญัตติใดตกไปแล้วห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกัน
ขึ้นเสน่อีกในสมัยประชุมเดียวกันเว้นแต่ญัตติที่ยังมิได้มีการลงมติหรือ
ญัตติที่ประธานรัฐสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้
เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ 3 การอภิปราย

ผู้ที่มีสิทธิ
อภิปรายก่อน

ข้อ 44 ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ
แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคนให้ประธานอนุญาตให้อภิปราย
ก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมการซึ่งได้ลงนามความเห็นกรรมการผู้รับมอบหมายจาก กรรมการซึ่งได้ลงนามความเห็นหรือสมาชิกรัฐสภาผู้รับมอบหมายจาก ผู้แปรญัตติซึ่งได้ลงนามคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมการ ให้มีฐานะ เหมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ข้อ 45 เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายใน การอภิปราย ลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและ ฝ่ายสนับสนุนเว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปรายอีกฝ่ายหนึ่งจึง อภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้อง สลับและมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ 46 ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใด กรณีมีผู้ขอ อภิปราย หลายคน อภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติ ผู้รับรองคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ 47 ในการอภิปรายต้องอยู่ในประเด็น หรือเกี่ยวกับประเด็น ลักษณะ การอภิปราย ที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านหรือแสดงในที่ประชุมรัฐสภา เว้นแต่ ประธานจะอนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกรัฐสภา หรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

การหยุด
อภิปราย

ข้อ 48 ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้

การประท้วง

ข้อ 49 สมาชิกรัฐสภาผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจงแล้วให้ประธานวินิจฉัยว่า ได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

ถอนคำพูด

ข้อ 50 ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้

การยุติ

ข้อ 51 การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

การอภิปราย

(1) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(2) ที่ประชุมรัฐสภาลงมติให้ปิดอภิปราย

การปิดอภิปราย

ข้อ 52 ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

อภิปรายสรุป

ข้อ 53 เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้วห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะต้องลงมติในเรื่องนั้นจึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใด

คนหนึ่งมีสิทธิอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติ เมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกรัฐสภาที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

ข้อ 54 ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมรัฐสภาประกอบการแถลงชี้แจงของรัฐมนตรีก็ได้

มอบหมายให้บุคคลใดชี้แจงข้อเท็จจริง

ข้อ 55 ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้นให้ผู้ที่กำลังพูดหยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

กรณีที่ประธานให้สัญญาณ

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมรัฐสภา ยืนฟังตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ 4

การลงมติ

ข้อ 56 ในกรณีที่จะต้องมิตีของรัฐสภา ให้ประธานขอให้ที่ประชุมรัฐสภาลงมติ ถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีสองฝ่ายให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่า และถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีเกินกว่าสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

มติของรัฐสภา

ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงชี้ขาด การออกเสียงชี้ขาดของประธานให้กระทำเป็นการเปิดเผย โดยจะให้ เหตุผลหรือไม่ก็ได้

การลงคะแนน

ข้อ 57 การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผย แต่ เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภา รับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน ขอให้กระทำเป็นการลับจึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติให้ ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกรัฐสภาคัดค้านและมีผู้รับรอง ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกรัฐสภาในที่ประชุมรัฐสภา ให้ถือเป็น เอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

วิธีลงคะแนน
เปิดเผย

ข้อ 58 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ยกมือขึ้นพันศีรษะ
- (2) ยืนขึ้น
- (3) เรียกชื่อสมาชิกรัฐสภาตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลง คะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด
- (4) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมรัฐสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยให้ใช้วิธีตาม (1) จะใช้วิธีตาม (2) (3) หรือ (4) ได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกรัฐสภาเสนอ

ญาติและที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตาม
ข้อ 64

การออกเสียงลงคะแนนตาม (1) หรือ (2) นั้น ให้ยกมือขึ้นพัน
ศีรษะหรือยืนอยู่จนกว่าประธานจะสั่งให้เอามือลงหรือนั่งลง แล้วแต่กรณี

ข้อ 59 การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติวิธีใดวิธีหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

วิธีลง
คะแนนลับ

(1) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้
ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย / ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียน
เครื่องหมาย x ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียน
เครื่องหมาย 0

(2) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมรัฐสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนตาม (1) ให้ออกเสียงลงคะแนนลับโดยเรียก
ชื่อสมาชิกรัฐสภาตามลำดับอักษร แล้วให้ประธานเชิญสมาชิกรัฐสภา
ห้าคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

ข้อ 60 ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้ว
ย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับ
ดังกล่าวมานี้ เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็น
อันเสียไป

ลำดับ
การลงมติ

รวมหรือแยกประเด็น
พิจารณาหรือลงมติ

ข้อ 61 ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

สมาชิก
ซึ่งเข้ามาใน
ที่ประชุม
ระหว่างการ
ลงคะแนน

ข้อ 62 สมาชิกรัฐสภาซึ่งเข้ามาในที่ประชุมรัฐสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยอาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับอาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

ประกาศมติ

ข้อ 63 เมื่อได้นับคะแนนเสียงแล้วให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมรัฐสภาทันที ถ้าเรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

การนับ
คะแนนเสียง
ใหม่

ข้อ 64 การนับคะแนนเสียงครั้งใดถ้าคณะรัฐมนตรีขอให้นับใหม่หรือสมาชิกรัฐสภาร้องขอโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคนให้มีการนับใหม่ ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวในข้อ 58 หรือ ข้อ 59 ซึ่งอยู่ลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี แต่ถ้าวิธีที่ถูกหักทวงเป็นวิธีดังกล่าวในข้อ 58 (4) หรือข้อ 59 (2) ให้เปลี่ยนเป็นวิธีใด ๆ ตามที่ประธานเห็นสมควร

เมื่อได้มีการนับคะแนนเสียงโดยวิธีดังกล่าวในข้อ 58 (3) แล้วจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ 65 ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมรัฐสภา
ว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

ญัตติที่ไม่มี
ผู้คัดค้าน

เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นให้ถือว่าที่ประชุมรัฐสภาลงมติเห็นชอบด้วย
ญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมหรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญ หรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุม
รัฐสภาวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

หมวด 3 กรรมวิธีการ

ข้อ 66 ภายใต้บังคับมาตรา 158 และมาตรา 162 ของรัฐธรรมนูญ
การเลือกตั้งคณะกรรมการของรัฐสภา สมาชิกสภาแต่ละคนมีสิทธิ
เสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรอง
ไม่น้อยกว่าสิบคน

การเลือกตั้ง
คณะกรรมการ
ธิการของ
รัฐสภา

การเลือกตั้งคณะกรรมการของรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง กรรมวิธีการ
ที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียง
กับอัตราส่วนของจำนวน สมาชิกของแต่ละสภาและกรรมวิธีการที่ตั้งจาก

ผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับ อัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง หรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการให้เป็นไปตามวิธีที่ ประธานกำหนด

องค์ประชุม ข้อ 67 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็น องค์ประชุม

การประชุม คณะกรรมการ ข้อ 68 การประชุมคณะกรรมการให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่ เกี่ยวกับการประชุมรัฐสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ และตำแหน่งอื่น ๆ จากกรรมการในคณะนั้น ๆ

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้กรรมการผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ ในที่ประชุมของคณะกรรมการ เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อ ดำเนินการเลือกตั้งประธานและรองประธาน

ตั้งคณะ อนุกรรมการ คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหา ไต ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ตามแต่จะมอบหมายได้

การเรียก เอกสาร หรือบุคคลใด มาชี้แจง ข้อ 69 การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการ

ให้ทำเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการ หรือผู้ทำหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ข้อ 70 สมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาตมีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะรับฟังการประชุมได้ก็แต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ 71 ภายใต้บังคับข้อ 70 ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกรัฐสภาผู้อื่นกระทำแทนได้

ข้อ 72 ให้เลขาธิการรัฐสภาประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ผู้มีสิทธิเข้าฟัง
การประชุม
คณะกรรมการ
ธิการ

ผู้มีสิทธิชี้แจง
ความคิดเห็น
ในที่ประชุม
คณะกรรมการ
ธิการ

ประกาศและ
แจ้งกำหนด
การประชุมคณะ
กรรมการ

คำแปรญัตติ
ตกไป

ข้อ 73 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมาย ไม่มาชี้แจงต่อ
คณะกรรมการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่
คณะกรรมการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใดคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป
เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาเรื่องที่แปรญัตตินั้นยังไม่เสร็จ

สงวน
คำแปรญัตติ

ข้อ 74 ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของ
คณะกรรมการในข้อใดจะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้รัฐสภา
วินิจฉัยก็ได้

สงวน
ความเห็น

ข้อ 75 กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ
ในข้อใดจะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัยก็ได้

รายงาน
ของคณะ
กรรมการ

ข้อ 76 เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการเรื่องใดตามที่
รัฐสภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อรัฐสภา

ในที่ประชุมรัฐสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไข
เพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่งในการนี้ คณะกรรมการ
จะมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อสังเกต
ของคณะ
กรรมการ

ข้อ 77 ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี
ควรทราบหรือควรปฏิบัติให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของ
คณะกรรมการ เพื่อให้รัฐสภาพิจารณา

ในกรณีที่รัฐสภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ
ให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประธานรัฐสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้คณะรัฐมนตรีทราบ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบว่าได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ และให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมรัฐสภา

ข้อ 78 ถ้ามีมติของรัฐสภาให้คณะกรรมการใดกระทำการใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้นกระทำการจะไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้องรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบโดยด่วน

กรณีพิจารณา
เรื่องใดไม่เสร็จ
ตามกำหนด

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่งถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมให้ประธานรัฐสภารีบเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภาและที่ประชุมรัฐสภาอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะเห็นสมควร แต่ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมและกำหนดระยะเวลากระทำการของคณะกรรมการจะสิ้นสุดลงก่อนที่จะมีการนัดประชุมรัฐสภาหรืออยู่นอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบภายหลัง

กรรมการ
พ้นจากตำแหน่ง

- ข้อ 79 กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ
- (1) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
 - (2) ตาย
 - (3) ลาออก
 - (4) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
 - (5) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม
 - (6) รัฐสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
 - (7) ขาดประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- และมีได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมการทราบ

ตั้งซ่อม
กรรมการ

ข้อ 80 ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใดว่างลงให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานรัฐสภา เพื่อขอให้รัฐสภาตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

หมวด 4

การเสนอและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 81 ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

ร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติม

(1) หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

(2) เหตุผลในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง การแก้ไขเพิ่มเติม หรือการยกเลิกมาตราใดของรัฐธรรมนูญ ให้ระบุ มาตราที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกไว้ในหลักการ หรือจะระบุไว้ใน เหตุผลด้วยก็ได้

ข้อ 82 ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่สมาชิกรัฐสภาเสนอตาม มาตรา 211 (1) ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานรัฐสภาแจ้งสมาชิกรัฐสภาผู้เสนอทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

การตรวจสอบ
ร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 83 ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้รัฐสภากระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

การพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติม

พิจารณา
วาระที่หนึ่ง

ข้อ 84 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่หนึ่ง ให้รัฐสภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขั้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่ง รัฐสภา จะตั้งคณะกรรมการของรัฐสภาพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

ในกรณีที่รัฐสภามีมติให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหลายฉบับรวมกันรัฐสภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อรัฐสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้รัฐสกาลงมติว่าจะให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

พิจารณา
วาระที่สอง

ข้อ 85 การพิจารณาในวาระที่สอง ให้ที่ประชุมรัฐสภาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งจากสมาชิกรัฐสภาเพื่อพิจารณามีจำนวนไม่เกิน สี่สิบห้าคน และกรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา

และกรรมาธิการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ 86 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมชั้นคณะกรรมการสมาชิกรัฐสภาผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่รัฐสภารับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่รัฐสภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การเสนอ
คำแปรญัตติ

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติ

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่การแก้ไขเพิ่มเติมมาตราที่เกี่ยวข้องเนื่องกับหลักการนั้น

ข้อ 87 เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานรัฐสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวด้วยคำแปรญัตตินั้นเป็น

รายงาน
ของคณะ
กรรมาธิการ

ประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

บรรจุร่าง
รัฐธรรมนูญฯ
เข้าระเบียบ
วาระ

ข้อ 88 เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและรายงานของคณะกรรมการตามข้อ 87 แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายในสิบวัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

การพิจารณาร่าง
รัฐธรรมนูญฯ
ที่กรรมาธิการ
พิจารณาแล้ว

ข้อ 89 ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่างคำปรารภแล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติหรือที่กรรมาธิการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

การลงคะแนน
ในวาระที่สอง
พิจารณาสรุป

ข้อ 90 การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

ข้อ 91 เมื่อได้พิจารณาตามข้อ 89 จนจบร่างแล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกรัฐสภาอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

- ข้อ 92 เมื่อได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาเป็นวาระที่สาม
- ข้อ 93 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สามไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมรัฐสภาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ
- การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา
- ข้อ 94 ในกรณีที่รัฐสภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป
- ข้อ 95 ภายใต้บังคับมาตรา 211 (7) ของรัฐธรรมนูญ เมื่อรัฐสภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมใด ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นต่อนายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ต่อไป

พิจารณา
วาระที่สาม

พิจารณา
วาระที่สาม

การลงคะแนน

ร่างรัฐธรรมนูญ
ตกไป

ร่างรัฐธรรมนูญ
ที่รัฐสภาให้
ความเห็นชอบ

หมวด 4 ทวิ *

การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ส่วนที่ 1

การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

การนัดประชุม
รัฐสภาเพื่อ
เลือกตั้ง
สมาชิกสภาร่าง
รัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 ทวิ การนัดประชุมรัฐสภาเพื่อดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา 211 อัญญา วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาส่งบัญชีรายชื่อที่จัดทำขึ้นตามมาตรา 211 ฉ วรรคหก และมาตรา 211 สัตต ของรัฐธรรมนูญ และเอกสารข้อมูลบุคคลของผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้สมาชิกรัฐสภาพร้อมกับหนังสือนัดประชุม

การออกเสียง
ลงคะแนน
เลือกตั้ง
สมาชิกสภาร่าง
รัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 ตริ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 211 อัญญา วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานรัฐสภากำหนด

* หมวด 4 ทวิ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (ข้อ 95 ทวิ ถึงข้อ 95 เอกาทศ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 3 ของข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540

ให้ประธานรัฐสภาประกาศคะแนนที่ทุกคนได้รับ และประกาศ
ชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ที่ประชุมรับทราบ

ข้อ 95 จัตวา การประชุมรัฐสภาเพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาร่าง
รัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 211 ทศ วรรคสาม ของ
รัฐธรรมนูญ ให้นำความในข้อ 95 ทวิ และข้อ 95 ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลือกตั้ง
ซ่อมสมาชิก
สภาร่าง
รัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 เบญจ การเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในส่วนนี้
สมาชิกรัฐสภาจะอภิปรายมิได้

ส่วนที่ 2

การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ 95 ฉ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว
ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันได้
รับร่างนั้น และให้จัดส่งร่างรัฐธรรมนูญให้แก่สมาชิกรัฐสภาก่อนวันนัดประชุม
ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

บรรจุร่าง
รัฐธรรมนูญเข้า
ระเบียบวาระ

ข้อ 95 สัตต ในการประชุมรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความ
เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้นำเสนอร่าง
รัฐธรรมนูญและแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมรัฐสภา แล้วให้ประธานรัฐสภา

การพิจารณาให้
ความเห็นชอบ
ร่างรัฐธรรมนูญ

ดำเนินการให้สมาชิกรัฐสภาซักถามและอภิปรายรวมกันที่ละหมวด เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

การลงมติ เมื่อรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาลงมติตามมาตรา 211 ปับณรศวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญต่อไป

ส่วนที่ 3

การให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ญัตติ
ขอให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
ผู้รับรอง

ข้อ 95 อัญญู ญัตติขอให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตามมาตรา ๒๑๑ เอกุณวิสิตี วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ 95 นว ญัตติขอให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ต้องแสดงเหตุแห่งการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

กำหนดวันประชุมรัฐสภา

ข้อ 95 ทศ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับญัตติตามข้อ 95 อัญญูแล้วให้ประธานรัฐสภากำหนดวันประชุมรัฐสภาภายในสิบวันนับแต่วันที่

ได้รับอนุมัตินั้น หรือนับแต่วันมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภา ตามมาตรา 211 นว ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ข้อ 95 เอกาทศ ในกรณีที่รัฐสภามีมติเห็นชอบกับญัตติตาม ข้อ 95 อัญฐ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตรา พระราชกฤษฎีกากำหนดวันรับสมัครและวันเลือกตั้งสมาชิกสภาว่าง รัฐธรรมนูญต่อไป

รัฐสภามีมติ
เห็นชอบ

หมวด 5

การแถลงนโยบายและการเปิดอภิปรายทั่วไป

ส่วนที่ 1

การแถลงนโยบาย

ข้อ 96 เมื่อคณะรัฐมนตรีขอแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตาม มาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระ การประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

แถลงนโยบาย

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้ประธานดำเนินการให้สมาชิกรัฐสภาซักถามและอภิปรายรวมกันเว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาได้ มีมติให้ซักถามและอภิปรายเป็นประเด็น ๆ ไป

อภิปราย
ข้อซักถาม
หรือข้อคัดค้าน

ข้อ 97 สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิจะซักถามและอภิปรายทั้งในทางสนับสนุน และคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถที่จะบริหารราชการแผ่นดินให้สำเร็จผลตามนโยบาย ในการนี้ สมาชิกรัฐสภาอาจซักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ด้วยก็ได้

ผู้มีสิทธิตอบ
ข้อซักถาม
หรือข้อคัดค้าน

ข้อ 98 เฉพาะแต่รัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของสมาชิกรัฐสภา

เพื่อความสะดวก รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกรัฐสภาที่ซักถาม หรือคัดค้านทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ 99 ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด 2 ส่วนที่ 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 2

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภา

การเปิด
อภิปรายทั่วไป

ข้อ 100 เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาตามมาตรา 171 ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุคำขอเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิอภิปราย ให้ความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน แก่คณะรัฐมนตรีตามที่ขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไป

ข้อ 101 การอภิปรายให้เป็นอันยุติเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติให้ปิดอภิปรายโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคนและที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติ

ยุติการอภิปราย

ข้อ 102 ในการอภิปรายนั้น นอกจากได้กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด 2 ส่วนที่ 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 6

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๐๓ สถานที่ประชุมของรัฐสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้ามบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่ประชุมรัฐสภาต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด บุคคลที่มีไม่ใช่สมาชิกรัฐสภา หรือเจ้าหน้าที่รัฐสภาเมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของรัฐสภา

การรักษา
ระเบียบและ
ความสงบ
เรียบร้อยใน
สถานที่ประชุม
รัฐสภา

การแต่งกายของสมาชิกรัฐสภานั้น ให้แต่งเครื่องแบบ หรือสากล
นิยมหรือตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารหรือกระทำการใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวน
และห้ามสูบบุหรี่ในห้องประชุมรัฐสภา

ข้อ 104 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม
ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่
ประชุมรัฐสภา หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมรัฐสภาครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มี
กำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมรัฐสภาหากผู้นั้นขัดขืน
ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่
ประชุมรัฐสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณรัฐสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

ข้อ 105 การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่
เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมรัฐสภาหรือบริเวณรัฐสภาหรือ
เข้าฟังการประชุมรัฐสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และ
การโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของรัฐสภาให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่ประธานรัฐสภาวางไว้

การรักษา

ระเบียบและ

ความสงบ

เรียบร้อยใน

ส่วนที่เกี่ยวกับ

บุคคลภายนอก

หมวด 7 การแก้ไขข้อบังคับ

ข้อ 106 ถ้าประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีหากที่ประชุมรัฐสภานุมัติก็ให้งดใช้ได้

การแก้ไข
ข้อบังคับ

หมวด 8 การตีความข้อบังคับ

ข้อ 107 ภายใต้บังคับมาตรา 159 ทวิ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะวินิจฉัยและเมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเป็นประการใดแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การตีความ
ข้อบังคับ

การขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งอาจกระทำได้โดย
ประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติ โดยมีสมาชิกรัฐสภา
รับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

หมวด 9

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

การแก้ไข
เพิ่มเติม
ข้อบังคับ

ข้อ 108 การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติ
โดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

การเสนอและพิจารณาญัตติดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้นำข้อ 81 ข้อ 82
ข้อ 83 ข้อ 84 วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ ข้อ 85 ข้อ 86 ข้อ 87
ข้อ 88 ข้อ 89 ข้อ 90 ข้อ 91 ข้อ 93 วรรคหนึ่ง และข้อ 94 มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งและในวาระที่สาม
ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ 24 กันยายน พุทธศักราช 2539

(ลงชื่อ) บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
(นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ)
ประธานรัฐสภา

**ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540**

**ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 161 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 รัฐสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2540"

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด 4 ทวิ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ข้อ 95 ทวิ ถึงข้อ 95 เอกาทศ ของข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2539

"หมวด 4 ทวิ

การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ส่วนที่ 1

การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 ทวิ การนัดประชุมรัฐสภาเพื่อดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา 211 อัญจ วรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาส่งบัญชีรายชื่อที่จัดทำขึ้นตามมาตรา 211 ฉ วรรคหก และมาตรา 211 สัตต ของรัฐธรรมนูญ และเอกสารข้อมูลบุคคลของผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้สมาชิกรัฐสภาพร้อมกับหนังสือนัดประชุม

ข้อ 95 ตริ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 211 อัญจ วรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานรัฐสภากำหนด

ให้ประธานรัฐสภาประกาศคะแนนที่ทุกคนได้รับ และประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ที่ประชุมรับทราบ

ข้อ 95 จิตวา การประชุมรัฐสภาเพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 211 ทศ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้นำความในข้อ 95 ทวิ และข้อ 95 ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 95 เบญจ การเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในส่วนนี้ สมาชิกรัฐสภาจะอภิปรายมิได้

ส่วนที่ 2

การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ 95 ฉ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับร่างนั้น และให้จัดส่งร่างรัฐธรรมนูญให้แก่สมาชิกรัฐสภาก่อนวันนัดประชุม ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ 95 สัตต ในการประชุมรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้นำเสนอร่างรัฐธรรมนูญและแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมรัฐสภา แล้วให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้สมาชิกรัฐสภาซักถามและอภิปรายรวมกันที่ละหมวด เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

เมื่อรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาลงมติตามมาตรา 211 ปันรศวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญต่อไป

ส่วนที่ 3

การให้ความเห็นชอบยุติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ 95 อัญญู ญัตติขอให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตามมาตรา 211 เอกนวิสตี พรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ 95 นว ญัตติขอให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ต้องแสดงเหตุแห่งการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และปฏิบัติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ข้อ 95 ทศ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับญัตติตามข้อ 95 อัญญู แล้ว ให้ประธานรัฐสภากำหนดวันประชุมรัฐสภาภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น หรือนับแต่วันมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา 211 นว ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ข้อ 95 เอกาทศ ในกรณีที่รัฐสภามีมติเห็นชอบกับญัตติตามข้อ 95 อัญญู ให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการ

ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดวันรับสมัครและวันเลือกตั้งสมาชิกสภา
ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2540

วันมูหะมัดนอร์ มะทา
(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานรัฐสภา

จัดทำโดย ฝ่ายผลิตเอกสารรัฐสภา
กองการประชาสัมพันธ์

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2542